

FINANSIERING AF KONKURSBOETS RETSSAGER

Anne Risager & Tobias Worsøe
Vejleder: Anders Ørgaard

Aalborg Universitet
Kandidatafhandling

Titelblad

Forfattere: Anne Ramlov Risager, studienr.: 20136107
Tobias Kloborg Worsøe, studienr.: 20136120

Uddannelse: Jura, Aalborg Universitet

Fagområde: Formueret

Afhandling: Kandidatspeciale

Projekttitel: Finansiering af konkursboets retssager

Engelsk titel: Litigation funding in bankruptcy

Vejleder: Anders Ørgaard

Afleveringsdato: 17. maj 2018

Antal anslag: 163.609

Indholdsfortegnelse

1. Abstract	4
2. Indledning	5
3. Problemformulering.....	5
4. Metode	6
5. Retskildemæssige værdier	7
6. Konkursens formål og forløb	8
6.1. Etablering af bostyre.....	9
6.2. Konkursmassen	10
6.3. Kurators opgaver	11
7. Konkursboets retssager.....	12
7.1. Verserende sager på tidspunktet for afsigelsen af dekret	13
7.1.1 Verserende sager anlagt mod skyldner	13
7.1.2. Verserende sager anlagt af skyldner	14
7.2. Sager anlagt efter afsigelse af dekret.....	14
7.2.1. Sager anlagt af boet.....	14
7.2.2. Sager anlagt mod boet.....	16
7.3. Sagsomkostninger i forbindelse med konkursboets retssager	16
8. Generelt om third party funding.....	18
8.1. Begrebet third party funding	18
8.2. Udbredelse af third party funding.....	19
8.3. Udfordringer ved brugen af third party funding.....	21
8.4. Fordele ved third party funding	23
8.5. Sammenfattende om third party funding	24
9. Finansieringsaftalen i konkurs.....	24
9.1. Konkursboets finansieringsmuligheder	24
9.1.1. Vederlagsfri sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver	25
9.1.1.1. Fordringshavers mulighed for at stille sikkerhed	25
9.1.1.2. Kurators forpligtelser ved sikkerhedens opnåelse.....	26
9.1.1.3. Sammenfattende om vederlagsfri sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver.....	28
9.1.2. Salg af omstødelseskrav.....	28
9.1.2.1. Muligheden for at sælge omstødelseskrav	29
9.1.2.2. Processen ved salg af omstødelseskrav	30
9.1.2.3. Fordringshavers ret til dividende efter køb af et omstødelseskrav.....	31

9.1.2.4. Sammenfattende om salg af omstødelseskrav	34
9.1.3. Third party funding som finansieringsform i konkursretligt regi	35
9.1.3.1. Muligheden for anvendelse af third party funding i konkurs	35
9.1.3.2. Tilpasning af third party funding til dansk konkursret	36
9.1.3.3. Sammenfattende om third party funding i konkursretligt regi	38
9.2. Særligt om U 2017.1815 H	39
9.2.1. Klassifikation af finansieringsaftalen	40
9.2.2. Krav til aftalen om fordringshavers vederlagsbetingede sikkerhedsstillelse	40
9.2.2.1. Manglende midler i konkursboet	41
9.2.2.2. Informationspligt	42
9.2.2.3. Undersøgelsespligt	43
9.2.2.4. Sammenfattende om krav til fordringshavers vederlagsbetingede sikkerhedsstillelse	44
9.2.3. Fordringshavers ret til dividende efter at have stillet en vederlagsbetinget sikkerhed	44
9.3. Den ugunstige finansieringsaftale	45
9.3.1. Indsigelser fra fordringshaver	46
9.3.2. Det aftalte vederlag	47
9.3.3. Sikkerhedsstillelse fra fordringshaver placeret lavere i konkursordenen	48
9.3.4. Sammenfattende om den ugunstige finansieringsaftale	49
9.4. Konsekvensen af konkursboet manglende iagttagelse af informations- og undersøgelsespligten og indgåelse af ugunstige aftaler	49
9.4.1. Tilsidesættelse af finansieringsaftalen	50
9.4.1.1. Tilsidesættelse ved manglende iagttagelse af undersøgelses- og informationspligt	51
9.4.1.2. Tilsidesættelse ved indgåelse af ugunstige aftaler	51
9.4.2. Ansvar for kurator	52
9.4.2.1. Ansvar for manglende iagttagelse af undersøgelses- og informationspligten	52
9.4.2.2. Ansvar ved indgåelse af ugunstige aftaler	54
9.5. Påberåbelse af konkursboets manglende iagttagelse af informations- og undersøgelsespligten og ugunstige aftaler	55
9.5.1. Fordringshavers påberåbelse	55
9.5.2. Modpartens påberåbelse	56
9.5.3. Skyldners påberåbelse	57
9.6. Den gode finansieringsaftale	58
10. Konklusion	59
11. Litteraturliste	62

1. Abstract

This master's thesis analyzes the possibilities and limitations regarding litigation funding in the area of insolvency.

If a bankruptcy estate lacks sufficient funds to start or complete a lawsuit, the estate is forced to give up any potential claims. As a result of this, the estate's creditors are given an opportunity to take over the lawsuit at their own risk but for the benefit of the bankruptcy estate, according to the Bankruptcy Act paragraph 137.

However, the bankruptcy estate has some alternative methods to obtain sufficient funds to start or complete a lawsuit. Traditionally, the creditors have been able to provide the estate security for the costs associated with the lawsuit. It has also been possible for the trustee in the bankruptcy to sell the estate's assets, for instance claims linked to voidable transactions and then use the profit to fund a lawsuit.

In the spring of 2017, the Supreme Court was faced with a question regarding a bankruptcy estate that had made a contract with a creditor regarding the funding of a financial claim. The creditor demanded 50% of the profit from the acquired claim to fund the bankruptcy estate's lawsuit – another creditor claimed that the funding contract between the bankruptcy estate and the creditor was void.

The Supreme Court decided that the funding contract between the bankruptcy estate and the creditor was not incompatible with the fundamental insolvency principals regarding equal treatment of creditors. As a result, the funding contract was held valid and the funding creditor received more from the bankruptcy estate than what he initially was entitled to receive according to the Bankruptcy Act.

The verdict from the Supreme Court raises a wide range of derivative questions regarding funding contract in the area of insolvency. These questions regard the trustee of a bankruptcy's obligations when a funding contract is concluded and the legal consequences for the other creditors and the debtor when a funding contract is concluded. These questions are analyzed and answered in the light of the most recent case law.

Lastly, considerations are made stating that funding contracts in the area of insolvency might become more widespread in the future. Especially third party funding contracts and contracts where a creditor receives more than what he initially is entitled to receive according to the bankruptcy act are expected to increase.

2. Indledning

Har konkursboet ikke midler til at føre de retssager, som kurator mener bør anlægges, kan der opstå et problem, idet konkursboet kan være nødsaget til at opgive et potentielt krav. Dette vil for fordringshaverne bevirke, at bomassen og derved dividenden ikke øges på trods af, at grundlaget herfor var til stede.

Indtil for nyligt var konkursboets mulighed ved mangel på kapital at opnå sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver eller at opgive kravet, hvorefter fordringshaverne for egen risiko kunne anlægge sagen til gavn for boet. Dette er imidlertid ikke længere konkursboets eneste muligheder.

Et nyere fænomen inden for finansiering af retssager er third party funding. Third party funding er endnu ikke specielt udbredt i Danmark, men er bl.a. set anvendt i konkursboet efter O.W. Bunker, hvor konkursboet indgik aftale med et finansieringsselskab, hvorefter der var midler til at forfølge yderligere krav.¹ Da fænomenet stadig er nyt i Danmark, er der på nuværende tidspunkt visse uklarheder om mulighederne og begrænsningerne for at modtage denne form for ekstern procesfinansiering.

Den 23. marts 2017 afsagde Højesteret dommen U 2017.1815 H. Højesteret godkendte her en finansieringsaftale mellem en fordringshaver og et konkursbo, hvor det var aftalt, at fordringshaveren skulle modtage 50 % af sagsgenstanden som vederlag for en sikkerhedsstillelse i forbindelse med førelsen af en omstødelsessag. Dommen åbner således op for endnu en finansieringsform, hvor fordringshaver kan forlange, at finansieringen sker på særligt attraktive vilkår.

Følgende afhandling udspringer af de retlige problemstillinger, som U 2017.1815 H har givet anledning til.

3. Problemformulering

I tilfælde af konkursboets accept af en finansieringsaftale vedrørende konkursboets retssager, er det da tilstrækkeligt, at kurator blot undersøger markedet og informerer fordringshaverne om aftalen, og hvorledes påvirker finansieringsaftalen fordringshaverne, herunder deres ret til at modtage dividende ved konkursboets afslutning?

For at kunne besvare afhandlingens problemformulering, vil følgende spørgsmål blive behandlet:

- Hvilke muligheder har konkursboet for at finansiere de retssager, som efter kurators mening bør anlægges?

¹ Christensen: Procesfinansiering i konkurs, ET 2017.252, s. 4

- Kan en finansieringsaftale være ugunstig for boets fordringshavere?
- Hvad er konsekvensen af, at kurator ikke overholder sine forpligtelser i forbindelse med indgåelsen af en finansieringsaftale eller, at kurator indgår en ugunstig finansieringsaftale?
- Hvem kan gøre indsigelse mod finansieringsaftalen?

4. Metode

Følgende afhandling er udarbejdet ved brug af den retsdogmatiske metode. Den retsdogmatiske metode anvendes til at analysere og beskrive gældende ret.²

Da den retsdogmatiske metode beskæftiger sig med gældende ret, må metoden nødvendigvis inddrage det praktiske livs juridiske problemstillinger. Metoden beskæftiger sig imidlertid ikke med *løsning* af enkeltstående problemstillinger, hvilket er tilfældet med den juridiske metode.³ Den praktiske forskel på den juridiske metode og den retsdogmatiske metode er dog begrænset, da den juridiske metode nødvendigvis må inddrages for fyldestgørende at kunne klarlægge gældende ret.⁴ De praktiske problemstillinger inddrages således i nærværende afhandling til at klarlægge og systematisere retstilstanden på det konkursretlige område, dog uden bestræbelser på at fremkomme med løsninger på konkrete problemstillinger.

For at præsentere og systematisere gældende ret bør retspolitiske overvejelser ikke inddrages.⁵ I afhandlingen præsenteres imidlertid visse overvejelser vedrørende kurators optimale håndtering af konkursboets retssager. I disse tilfælde er retsstillingen uklar, hvorfor der i et vist omfang vil blive gjort retspolitiske overvejelser.

I nærværende afhandling vil nyere retspraksis og de hermed beslægtede problemstillinger vedrørende procesfinansiering i konkurs blive inddraget. Nyere retspraksis og især dommen U 2017.1815 H giver anledning til konkursretlige problemstillinger, som ikke tidligere ses overvejet i dansk ret. Afhandlingens (del)konklusioner vil således fremkomme på baggrund af deduktive slutninger, hvor enkeltstående tilfælde lægges til grund for den generelle beskrivelse af retstilstanden – med de dertil knyttede usikkerheder.⁶

² Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 86

³ Evald: Juridisk Teori, Metode og Videnskab, s. 202

⁴ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 209

⁵ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 88f.

⁶ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 54

5. Retskildemæssige værdier

Det er nødvendigt at klarlægge værdien af de i afhandlingen anvendte retskilder, idet retskilderne har forskellig normativ virkning. Retskilderne systematiseres i henholdsvis lovgivning, retspraksis, sædvaner og forholdets natur.⁷

Lovgivning betegnes som de skrevne retsregler og gælder som udgangspunkt forud for andre retskilder.⁸ Ved fortolkning af lovteksten kan der anlægges en subjektiv eller objektiv fortolkning. En subjektiv fortolkning foretages ved at klarlægge lovgivers hensigt, hvorfor der lægges vægt på lovens forarbejder og eventuelle efterarbejder.⁹ For- og efterarbejder er alene et fortolkningsbidrag og udgør ikke i sig selv en retskilde.¹⁰ Ved den objektive fortolkning inddrages lovgivers hensigt ikke, da det udelukkende er lovtekstens ordlyd der lægges til grund for fortolkningen.¹¹ Idet den nuværende konkurslov er fra 1977, er der tale om en ældre lov, hvorfor hverken den subjektive eller objektive fortolkning kan fastholdes fuldt ud. Konkursloven har dog været under en løbende udvikling, hvilket sikrer, at bestemmelserne i det væsentligste er tilpasset deres funktion i dag.

Retspraksis består af domstolenes tidligere afgørelser. Disse afgørelser kan i visse tilfælde tillægges betydning for afgørelser i senere sager af lignende karakter, hvilket er baggrunden for at anse retspraksis for en retskilde.¹² Det er dog ikke enhver retsafgørelse, der danner præjudikat for fremtidige afgørelser. Retsafgørelsen kan alene anvendes som en retskilde, hvis dens *ratio decidendi* er af så generel karakter, at den giver grundlag for at kunne anvendes i lignende situationer.¹³ Endvidere kan en række faktorer have betydning for en retsafgørelses præjudikatsværdi, herunder hvilken instans der har afsagt afgørelsen, afgørelsens alder, begrundelse mv.¹⁴ I afhandlingen bliver retspraksis, herunder særligt U 2017.1815 H, inddraget for at belyse retstilstanden.

Endvidere er det både i retspraksis og retsteorien anerkendt, at sædvaner i visse tilfælde kan skabe en pligt over for den, der har fulgt sædvanen, og dermed kan denne udgøre en selvstændig retskilde. Hertil kræves almindeligvis, at sædvanen skal være fulgt almindeligt, stadigt og længe ud fra en overbevisning om, at man har været retligt forpligtet hertil.¹⁵

Når de øvrige retskilder ikke giver et tilstrækkeligt klart grundlag for at fortolke og udfylde en given regel, kan forholdets natur anvendes til at fortolke de øvrige retskilder. Forholdets natur er således et

⁷ Evald, 2000: Retskilderne og den juridiske metode, s. 7

⁸ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 244

⁹ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 282

¹⁰ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 347

¹¹ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 282

¹² Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 302

¹³ Olesen mfl.: Domsanalyse, s. 28

¹⁴ Olesen mfl.: Domsanalyse, s. 30

¹⁵ Evald: Retskilderne og den juridiske metode, s. 42

argumentationsprincip, hvor de øvrige retskilders nærmere forståelse forsøges fastlagt.¹⁶ Nærværende speciale beskæftiger sig med spørgsmål, som ikke tidligere ses behandlet i dansk ret. Derfor inddrages forholdets natur i et vist omfang for at fremkomme med et kvalificeret bud på, hvad der bør gælde i disse situationer.

Retsgrundsætninger er uskrevne regler, hvor der ingen præcis regulering findes. Retsgrundsætninger opstår typisk ved, at domstolene antager, at der gælder en uskreven regel ud fra konkrete sager eller når domstolene lader sig inspirere af udenlandsk ret. I retslitteraturen er der ikke enighed om, hvorvidt en retsgrundsætning skal anses som en retskilde eller ej.¹⁷ I afhandlingen er der anvendt retsgrundsætninger til at vurdere retstilstanden, herunder culpa-grundsætningen i forbindelse med vurderingen af kurators eventuelle erstatningsansvar.

Udenlandsk ret er ikke en retskilde i Danmark, men på trods heraf er det almindeligt anerkendt, at udenlandsk ret kan tjene – og ofte har tjent – som inspiration i dansk ret. Dette kan både ske, når der vedtages ny lovgivning, men også når eksisterende lovgivning skal fortolkes og udfyldes.¹⁸ Nærværende afhandling beskæftiger sig med problemstillinger, som endnu ikke er fyldestgjort beskrevet i dansk ret, hvorfor udenlandsk ret i en vis grad vil blive inddraget til at give et overblik over, hvordan problemstillingerne behandles i andre lande.

Slutteligt anses juridisk litteratur ikke som en retskilde, idet en forfatter ikke kan fastlægge gældende ret. Dog vil resultaterne fra det metodiske arbejde, som er foretaget i den juridiske litteratur, kunne indgå i en retlig argumentation,¹⁹ hvorfor juridisk litteratur anvendes i afhandlingen som et fortolkningsbidrag i forhold til vurderingen af de enkelte bestemmelser i konkursloven. Også udenlandsk litteratur inddrages i afhandlingen.

6. Konkursens formål og forløb

Opfylder skyldner ikke sine forpligtelser, har fordringshaver mulighed for tvangsmæssigt at inddrive sit krav ved enten individualforfølgning eller universalforfølgning. Tages skyldner under konkursbehandling, er der tale om universalforfølgning, hvorved samtlige af skyldners aktiver inddrages til fyldestgørelse af alle skyldners fordringshavere. Den enkelte fordringshavers mulighed for individualforfølgning begrænses ved konkursens indtræden, jf. lovbekendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2014 Konkurslov (*herefter KL*) § 31, hvilket er nødvendigt for at sikre en effektiv universalforfølgning, hvor samtlige fordringshaveres interesser varetages.²⁰

¹⁶ Evald: Retskilderne og den juridiske metode, s. 46

¹⁷ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 331f

¹⁸ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 104

¹⁹ Munk-Hansen: Retsvidenskabsteori, s. 347

²⁰ Ørgaard: Konkursret, s. 54

Før der kan afsiges konkursdekret over skyldner, skal skifteretten modtage en konkursbegæring. Denne kan indgives af skyldner selv eller af en fordringshaver. Der er for fordringshaver ingen pligt til at indlevere en konkursbegæring, og denne kan i stedet forsøge at inddrive sin fordring ved individualforfølgning. Den enkelte fordringshaver risikerer dog, at den fordring, der ved individualforfølgning er inddrevet, senere omstødes, såfremt skyldneren senere tages under konkursbehandling.²¹

Skyldner er heller ikke forpligtet til at indgive konkursbegæring mod sig selv. Skyldner – og såfremt skyldner er en juridisk person også skyldners ledelse – risikerer dog at blive erstatningsansvarlig, såfremt der optages ny gæld efter det tidspunkt, hvor det burde have stået klart, at videre drift ikke var muligt. Endvidere kan skyldneren i grovere tilfælde pålægges et strafansvar herfor.²²

6.1. Etablering af bostyre

Straks efter skifteretten har konstateret, at konkursbetingelserne er opfyldt, skal bostyret etableres. Skifteretten udpeger én eller flere kuratorer efter at have rådført sig med de fordringshavere, der er til stede på skiftesamlingen, jf. KL § 107, stk. 1. Skifterettens kan vælge at afholde en afstemning i forbindelse med valg af kurator. En sådan afstemning er imidlertid ikke bindende for skifteretten, der er frit stillet i sit valg.²³ Skifteretten *bør* dog vælge den kurator som kan forventes at blive valgt ved et eventuelt senere kuratorvalg, jf. FM 1999.131/4 V. En egentlig tilsidesættelse af skifterettens valg af kurator bør kun komme på tale, når udpegningen er sket på et usagligt grundlag.²⁴

Formålet med at udpege en kurator allerede på dette tidspunkt er at sikre, at der i umiddelbar forlængelse af konkursdekretets afsigelse etableres et handlekraftigt bostyre, som er berettiget til at overtage skyldners aktiver og tage stilling til virksomhedens eventuelle fortsatte drift mv.²⁵

Efter skifterettens valg af kurator på den indledende skiftesamling kan både skifteretten, jf. KL § 108, stk. 1, kurator og enhver fordringshaver, jf. KL § 108, stk. 2 indkalde til kuratorvalg. Såfremt der er tale om en begæring om kuratorvalg efter KL § 108, stk. 2, skal begæring fremsendes til skifteretten senest 3 uger efter bekendtgørelse om konkurs. Hvis skifteretten modtager anmodning om kuratorvalg rettidigt, indrykkes der information i Statstidende, ligesom skifteretten berammer et møde, der skal afholdes senest 3 uger efter modtagelsen af anmodningen. Herefter afholdes der – såfremt quorumkravet i KL § 113, stk. 1 er opfyldt – kuratorvalg efter reglerne herom.²⁶

²¹ Jensen: Konkursretten, s. 19

²² Werlauff: Selskabsret, s. 644f

²³ Bet. 606/1971, s. 198

²⁴ Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 202

²⁵ Bet.1273/1994, s. 25

²⁶ Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 217ff

6.2. Konkursmassen

Konkursmassen er den del af skyldners formue, der omfattes af konkursen. Det er relevant at fastslå konkursmassen størrelse, idet dette er af afgørende betydning for fordringshavernes muligheder for at modtage hel eller delvis dækning for deres krav, ligesom det for kurator er afgørende for boets videre behandling.²⁷

Af KL kapitel 5 fremgår det, hvad der indgår i konkursmassen. Reglerne i KL kapitel 5 er dog ikke de eneste regler, der regulerer fastlæggelsen af konkursmassen, idet omstødte aktiver, omstødt efter konkurslovens kapitel 8, også indgår i konkursmassen.²⁸

Konkursen omfatter skyldnerens aktiver ved konkursdekretets afsigelse, jf. KL § 32. Konkursmassen omfatter dog også aktiver, som skyldner erhverver under konkursbehandlingen, hvorfor det som udgangspunkt er underordnet, om skyldner har erhvervet aktivet før eller efter konkursdekrets afsigelse.²⁹ Det fremgår endvidere af KL § 34, at arv der tilfalder skyldner også omfattes af konkursmassen, medmindre andet følger af arveladers gyldige bestemmelser, eller boet vælger af afstå arven, jf. KL § 34, stk. 1, sidste led.

Visse aktiver er undtaget fra konkursmassen. Aktiver, hvori udlæg ikke kan foretages, indgår ikke i konkursmassen, medmindre andet er bestemt, jf. KL § 36. Dette skyldes, at de beskyttelseshensyn, der gør sig gældende i lovebekendtgørelse nr. 1101 af 22. september 2017 nr. 1101 om rettens pleje (*herefter RPL*) §§ 509-516 om begrænsningerne for individualforfølgning, ligeledes gør sig gældende i konkurs.³⁰ Såfremt dette ikke var tilfældet, ville fordringshaver kunne spekulere i valg af inddrivelsesform, idet de omfattede aktiver ikke ville være sammenfaldende.³¹ Bestemmelsen har størst betydning ved konkursbehandling af fysiske personer, idet juridiske personers aktiver kun sjældent vil være undtaget fra udlæg.³²

Derudover fremgår det af KL § 33, at skyldnerens indtægter ved egen virksomhed under konkursen ikke indgår i konkursmassen, ligesom surrogater af disse indtægter ikke er omfattet af konkursmassen. KL § 33 har alene betydning, såfremt skyldner er en fysisk person. Dette fordi den juridiske skyldners virksomhed vil blive videreført af konkursboet, såfremt virksomheden fortsætter i konkursperioden.³³

²⁷ Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 369

²⁸ Jensen: Konkursretten, s. 69

²⁹ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 210

³⁰ Bet. 606/1971, s. 102

³¹ Jensen: Konkursretten, s. 71

³² Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 213

³³ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 220

6.3. Kurators opgaver

Det er væsentligt at være opmærksom på, at skiftesamlingen – og ikke kurator – principielt er boets højeste myndighed.³⁴ Af bet. 606/1971 følger det dog, at kurator har en generel fuldmagt til at træffe beslutninger på boets vegne, hvorfor kurator i praksis fungerer som boets højeste myndighed. Dette er begrundet i et ønske om en hurtig og effektiv bobehandling, hvilket ikke vil være foreneligt med et krav om, at skiftesamlingen skal godkende kurators beslutninger.³⁵ Bobehandlingen gennemføres således i praksis af kurator.

Allerede ved boets indledende behandling skal kurator klarlægge boets størrelse og sikre sig, at der er midler til dets videre behandling. Er dette ikke tilfældet, skal kurator afslutte boet efter fremgangsmåden i KL § 143.³⁶ Såfremt kurator konstaterer, at der er midler til yderligere behandling af boet, kan han påbegynde denne.

Herefter er kurators opgaver forskelligartede afhængig af boets beskaffenhed, men visse centrale opgaver er af så generel karakter, at kurator altid gennemfører disse. Udgangspunktet for afgrænsningen af kurators arbejdsopgaver fremgår af KL § 110, stk. 1-4. Af bestemmelsen følger, at kurator skal varetage boets interesser, herunder sikre boets aktiver og foretage de fornødne skridt til værn mod urettede dispositioner mod aktiverne samt repræsentere boet i enhver henseende.³⁷

I forbindelse med bobehandlingen er en af kurators primære opgaver at realisere aktiverne i konkursboet bedst muligt. Det er som udgangspunkt kurator, som bestemmer hvornår aktiverne skal realiseres, men er der pant i aktiverne, kan underpanthavere dog efter de første seks måneder kræve, at der skal gennemføres en tvangsauktion, jf. KL § 86.³⁸

Kurator skal forholde sig kritisk til visse dispositioner foretaget af skyldner med henblik på at vurdere, om der er foretaget dispositioner, der i forbindelse med konkursen kan omstødes i henhold til reglerne i KL kapitel 8. Fristen for anlæggelse af en omstødelsessag er 12 måneder efter afsigelse af konkursdekret, idet det kan tage lang tid at gennemgå boets dokumenter og regnskaber – særlig såfremt der er uorden i disse.³⁹ Endvidere kan omstødelsessager anlægges inden 6 måneder efter, at kurator er i stand til at gøre kravet gældende, jf. KL § 81, 2. pkt. Denne del af bestemmelsen har alene betydning, så-

³⁴ Bet. 606/1971, s. 211

³⁵ Bet. 606/1971, s. 212

³⁶ Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 369

³⁷ Jensen: Konkursretten, s. 21

³⁸ Ørgaard: Konkursret, s. 234f

³⁹ Bet. 606/1971, s. 172

fremt boet først får kendskab til kravet senere end 6 måneder fra dekretets afsigelse og sikrer, at der også kan anlægges sager om krav, som kurator først senere får kendskab til.⁴⁰

Herudover har kurator til opgave at orientere eventuelle debitorer om konkursen og oplyse om, at den fremtidige betaling skal ske til konkursboet. Betales de udestående fordringer ikke til forfald, skal kurator forsøge at inddrive disse. Forinden dette bør kurator overveje, om det er formålstjenligt at forfølge tilgodehavendet, idet der skal tages højde for omkostningerne ved inddrivelsen og debtors betalingsevne. Vælger kurator at opgive et større krav, skal kurator orientere fordringshaverne herom. Kurator skal i den forbindelse orientere fordringshaverne om mulighed for på egen hånd at anlægge sagen, jf. KL § 137.⁴¹

Kurator har yderligere kompetence til at træffe forretningsmæssige beslutninger på boets vegne, eksempelvis ved at indtræde i skyldners aftaler med tredjemænd og ved at videreføre driften af skyldners virksomhed.⁴² Kurator er dog ikke frit stillet, når han træffer beslutninger i forbindelse med behandlingen af konkursboet. Kurator er underlagt et centralt konkursretligt princip om ligebehandling af boets fordringshavere. Kurator skal således sikre sig, at hans beslutninger træffes i fordringshavernes samlede interesse og ikke blot i én eller flere udvalgte fordringshaveres interesse.⁴³

Endvidere skal kurator løbende holde fordringshaverne og skifteretten oplyst om bobehandlingen ved at udsende cirkulæreskrivelser, jf. KL § 125. Bestemmelsen sikrer, at der ikke opstår døde perioder i bobehandlingen, hvor der ingenting sker. Første redegørelse skal sendes ved afsigelsen af konkursdekretet og skal gøre fordringshaverne bekendt med skyldners konkurs. Anden redegørelse skal fremsendes senest 3 uger efter afsigelsen af dekret. Her skal kurator angive, hvilke aktiver og passiver boet foreløbig er i besiddelse af. 4 måneder efter dekretets afsigelse sender kurator endnu en redegørelse, som bl.a. skal indeholde oplysning om årsagerne til konkursen, de vigtigste regnskabstal for perioden op til dekret og hvilke opgaver kurator indtil videre har udført. Efterfølgende skal kurator hvert halve år udarbejde redegørelser, som giver et overblik over boets behandling.

7. Konkursboets retssager

Konkursboet vil normalt være part i en række tvister ved domstolene, som både kan omhandle selve bobehandlingen men også andre spørgsmål.⁴⁴ Det er i den forbindelse relevant at sondre mellem verserende sager på tidspunktet for afsigelse af dekret og sager anlagt efter afsigelse af dekret.

⁴⁰ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 128f

⁴¹ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 127

⁴² Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 281

⁴³ Konkurslovscommentaren, s. 777

⁴⁴ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 577

7.1. Verserende sager på tidspunktet for afsigelsen af dekret

Skyldner vil ofte på tidspunktet for afsigelse af dekret være involveret i retssager grundet dennes dårlige økonomi.⁴⁵ Det er tidspunktet for indlevering af stævning, der er afgørende for, hvornår sagen anses for anlagt, jf. RPL § 348, stk. 1. Konkursboets retsstilling i disse retssager afhænger af, om det er skyldneren eller modparten, der har anlagt sagen.

Når en retssag ikke længere kan appelleres eller genoptages anses den afsagte dom for at have retskraft mellem parterne. Idet konkursboet som udgangspunkt indtræder i skyldners retsstilling, vil konkursboet bindes af de domme, som på dekrettidspunktet er afsagt over skyldner. Dette indebærer, at kurator ikke ved en fordringsprøvelse kan anfægte domme, som allerede er afsagt over skyldner, medmindre der er mulighed for at få dommen genoptaget.⁴⁶

7.1.1 Verserende sager anlagt mod skyldner

Boet indtræder automatisk i skyldners sted, såfremt der inden konkursdekretets afsigelse er anlagt retssag mod skyldner, jf. KL § 141. Der sker således legal succession uafhængig af boets ønske om at indtræde.⁴⁷ Boet er i en sådan situation bundet af de processkridt, som skyldner har foretaget inden konkursen, helt ligesom skyldner selv ville have været. Ved den legale succession bliver boet part, hvorfor det også er boet, der dømmes eller frifindes i sagen.⁴⁸

Modparten skal underrette boet om den verserende retssag, for at boet har mulighed for at varetage sine interesser, jf. U 1993.841 H. Der kan således ikke, præcis som i andre retssager, afsiges udebli-velsesdom over et konkursbo, der ikke er bekendt med sagens eksistens. Underretningen må formentlig skulle ske ved forkyndelse, medmindre kurator har frafaldt kald og varsel, jf. U 1993.841 H og det faktum, at KL § 243 henviser til, at retsplejelovens regler skal anvendes ved behandling af tvister.⁴⁹

Sagsomkostninger i forbindelse med retssagen stilles som massekrav efter KL § 93, nr. 3, såfremt boet under sagen har foretaget processuelle retsskridt, herunder fastholdt eller ændret påstanden. Tager boet derimod bekræftende til genmæle, stilles sagsomkostningerne som den fordring sagen angår.⁵⁰

Vedrører sagen ikke boet, f.eks. såfremt der er tale om en familieretlig sag, eller tilkendegiver sagsøger, at denne alene ønsker dom over skyldner personligt, indtræder boet ikke i skyldners sted, jf. KL § 141, stk. 1, 2. led. Sagsøger kan også vælge at begære dom afsagt over både skyldner og konkursboet,

⁴⁵ Jensen: Sagsøgers processuelle stilling, når sagsøgte går konkurs eller dør, U 2000B.611, s. 611

⁴⁶ Jensen: Sagsøgers processuelle stilling, når sagsøgte går konkurs eller dør, U 2000B.611, s. 612

⁴⁷ Bet. 606/1971, s. 224

⁴⁸ Konkurslovscommentaren, s. 861

⁴⁹ Jensen: Sagsøgers processuelle stilling, når sagsøgte går konkurs eller dør, U 2000B.611, s. 615

⁵⁰ Konkurslovscommentaren s. 704

og her vil begge have stilling som part i sagen. I en sådan situation indtræder konkursboet ikke i stedet for skyldner, men sidestilles med denne. Dette kan sagsøger have et ønske om, da et eksekutionsfundament efterfølgende vil være anvendeligt direkte over for den personlige skyldner.⁵¹

7.1.2. Verserende sager anlagt af skyldner

Har skyldner inden dekret anlagt retssag mod tredjemand, *kan* boet indtræde i skyldners sted, jf. KL § 136. Der sker således ikke automatisk succession, som er tilfældet efter KL § 141. Konkursboet skal også her være underrettet om sagen, før sagen eventuelt af retten kan afvises grundet boets udeblivelse. Konsekvensen af manglende underretning til boet er, at sagen udsættes, og bostyret underrettes om sagen af retten, jf. KL § 136, stk. 2.⁵²

Boet kan indtræde ved enten at give meddelelse til retten eller modparten eller ved at foretage processuelle skridt.⁵³ Indtræder boet i en af skyldner anlagt retssag, bindes boet – på samme måde, som hvis skyldner var sagsøgte – af skyldners processuelle skridt foretaget før konkursen. Sagsomkostningerne bliver herefter massekrav efter § 93, nr. 3. Hvis boet ikke ønsker at indtræde i sagen, bringes sagen til ophør og sagsomkostningerne vil stilles som hovedkravet.⁵⁴

Ønsker boet ikke at indtræde, har boets fordringshavere og efterfølgende skyldner i henhold til KL §§ 137 og 138 mulighed for at videreføre sagen. Denne subsidiære ret gælder også krav, som der inden dekret *ikke* er anlagt retssag om, og som kurator efter dekret ikke ønsker at forfølge.

7.2. Sager anlagt efter afsigelse af dekret

Når kurator indsættes som ansvarlig for boet, vil denne blive bekendt med den konkursramte skyldners forhold fra før konkursen. Kurator kan i denne forbindelse blive opmærksom på forhold, som giver denne anledning til at anlægge retssag, ligesom skyldners forhold eller kurators administration af boet og de beslutninger kurator træffer i denne forbindelse, kan give *andre* anledning til at anlægge sag mod boet.

7.2.1. Sager anlagt af boet

Hvis en retssag rejses af boet, skal konkursboet som udgangspunkt anlægge sagen ved de almindelige domstole, jf. KL § 135. Det er kurator, der anlægger sagen på boets vegne, hvorfor hverken fordrings-

⁵¹ Konkurslovscommentaren s. 863

⁵² Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 124

⁵³ Konkurslovscommentaren, s. 850

⁵⁴ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 125

haverne eller skyldner kan afgøre, om sagen skal anlægges. Hviler kravet derimod på et andet grundlag end boets, kan en fordringshaver selvstændigt anlægge retssag herom.⁵⁵

Opgiver konkursboet et muligt krav, kan enhver fordringshaver på egen hånd anlægge sag eller indtræde i en sag anlagt af skyldner inden dekretets afsigelse, jf. KL § 137. Konkursboet kan opgive kravet ved at meddele fordringshaverne eller modparten dette, ved faktiske handlinger eller ved passivitet.⁵⁶ Typisk vil konkursboet opgive et krav, såfremt boet ikke har midler til selv at føre sagen, eller såfremt kurator har skønnet, at sagen ikke kan vindes.

Kurator skal i henhold til KL § 137, stk. 1 informere fordringshaverne om opgivelsen af kravet. Denne forpligtelse opfylder kurator ved at fremsende en cirkulæreskrivelse til fordringshaverne indeholdende en meddelelse om opgivelsen.⁵⁷

Fordringshaveren har mulighed for at forlange, at bostyret tager stilling til, om kravet skal opgives, såfremt boet ikke har truffet beslutning herom på trods af, at boet har haft tilstrækkelig tid hertil. Boet kan ikke afskære fordringshavers sagsanlæg ved først at træffe beslutning om sagsanlæg ved fristens udløb, hvis der eksempelvis er tale om en omstødsessag, jf. KL § 81, stk. 1.⁵⁸

Såfremt en fordringshaver ønsker at anlægge sagen på egen hånd, skal denne af hensyn til modparten uden ugrundet ophold efter bostyrets beslutning om opgivelsen, anmode skifteretten om at fastsætte en frist for sagsanlæg, jf. KL § 137, stk. 1.⁵⁹

Opgiver konkursboet et krav, og ønsker en fordringshaver i stedet at forfølge dette, skal sagen anlægges i fordringshavers navn. Såfremt fordringshaveren vinder sagen, indgår sagsgenstanden i konkursboet til ligelig fordeling mellem fordringshaverne. Boet skal herefter erstatte de rimelige omkostninger, som den pågældende fordringshaver har haft i forbindelse med sagens førelse, jf. KL § 137, stk. 1, 3. pkt. De rimelige omkostninger kan ikke fastsættes højere end det, der reelt indbetales til boet. Fordringshaver påtager sig således efter KL § 137 en risiko for at skulle bære sagsomkostninger, såfremt retssagen tabes, eller modparten ikke kan opfylde dommen, uden at en gevinst ved sagsanlægget direkte tilfalder denne.

Er der ingen fordringshavere, der ønsker at forfølge kravet, har den personlige skyldner ret hertil, jf. KL § 138. Skyldneren kan alene gøre krav gældende, som muligt tilkommer ham, hvorfor sager om

⁵⁵ Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 295

⁵⁶ Konkurslovscommentaren, s. 854

⁵⁷ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 91

⁵⁸ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 611

⁵⁹ Bet. 606/1971, s. 223

krav om omstødelse ikke kan anlægges af skyldner.⁶⁰ Dette skyldes, at dispositioner, som boet kan omstøde, vil være bindende i forholdet mellem skyldner og den begunstigede.

7.2.2. Sager anlagt mod boet

Der kan under konkursbehandlingen anlægges sager mod boet, helt ligesom boet selv kan anlægge sager. Disse sager behandles af skifteretten, hvis der er tale om en tvist om boets behandling eller om fordringer og krav, der rettes mod konkursboet, jf. KL § 242. Tvisten kan omhandle aktiver, som boet er i besiddelse af eller kurators (manglende) anerkendelse af anmeldte fordringer. I sidstnævnte tilfælde skal fordringshaver senest fire uger efter mødet med kurator anlægge sag hos skifteretten, jf. KL § 133, stk. 2. Såfremt fordringshaver ikke anlægger sag inden for fristen herfor, vil kurators indstilling være endelig.

7.3. Sagsomkostninger i forbindelse med konkursboets retssager

I almindelighed tilkendes den vindende part i en retssag sagsomkostninger. Det er ikke i henhold til RPL muligt at kræve sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger fra en sagsøger, medmindre sagsøgeren har bopæl uden for EU, jf. RPL § 321. Dette gælder også i den situation, hvor det er sikkert, at parten, hvis sagen tabes, ikke kan betale sagsomkostninger.⁶¹ Er den tabende part insolvent, er der derfor en risiko for, at man som modpart ikke kan få dækket sine sagsomkostninger, hvorfor et sagsanlæg fra en insolvent part kan være problematisk.

Omkostningerne, som er forbundet med en konkursbehandling, har status som massekrav og har dermed fortrinsstilling, jf. KL § 93. Massekravene er opdelt i tre og omfatter omkostninger ved konkursens indtræden, omkostninger ved boets behandling og gæld, der pådrages under boets behandling. I henhold til KL § 145 skal massekrav betales snarest muligt, medmindre kurator har mistanke om, at ikke alle massekrav kan dækkes fuldt ud. Er dette tilfældet, skal kurator betale massekravene i lige forhold, hvorfor kurator må undlade at betale massekravene, som de forfalder.⁶²

Kurators salær i forbindelse med førelse af konkursboets retssager karakteriseres som en omkostning forbundet med boets behandling, jf. KL § 93, nr. 2. Modpartens krav på sagsomkostninger karakteriseres som gæld, der er pådraget under boets behandling, jf. KL § 93, nr. 3. Er der ikke fuld dækning til § 93-kravene vil modparten derfor ikke få dækket sine sagsomkostninger fuldt ud. Kurator vil derimod, såfremt der ikke er fuld dækning til § 93-kravene, kunne opnå dækning gennem rekvirenthæftelsen, jf. KL § 27. Sikkerhedsstillelsen efter KL § 27 omfatter alene omkostninger, som er forbundet med boets behandling i henhold til KL § 93, nr. 2, hvorfor modparten ikke har mulighed for at opkræve sagsom-

⁶⁰ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 615

⁶¹ Bet. 1436/2004, s. 119

⁶² Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 135

kostninger hos konkursrekvirenten.⁶³ Rekvirenten hæfter dog ikke for omkostninger udover sikkerhedsstillelsen.

Idet det er problematisk for en modpart at blive sagsøgt af en insolvent part, bør det overvejes, om andre end sagsøger kan pålægges at bære modpartens eventuelt udækkede sagsomkostninger. Skal andre end konkursboet bære sagsomkostninger, må dette skulle ske ud fra en culpabedømmelse. Da det *inden* en konkurs er ledelsen, som træffer beslutningerne i selskabet, og *efter* konkursen er kurator, er det relevant at overveje, om et ansvar kan placeres her.

Skal ledelsen pålægges et erstatningsansvar forudsætter dette normalt, at håbløshedstidspunktet er passeret. Dette må formentlig også gælde, såfremt ledelsen skal pålægges et erstatningsansvar for modpartens sagsomkostninger. Der bør dog være et vist spillerum i forhold til vurderingen af, hvorvidt en retssag kan vindes eller ej, hvilket indebærer, at ledelsen ikke altid vil være ansvarlig for de sagsomkostninger, som selskabet ikke kan dække.⁶⁴ Et eksempel på, at en ledelse blev pålagt et erstatningsansvar for manglende dækning af modpartens sagsomkostninger, forelå i Højesterets afgørelse af 19. januar 2018 i sag 80/2017.

I Højesterets afgørelse af 19. januar 2018 blev bestyrelsen i et selskab pålagt et erstatningsansvar for det tab, som tre myndigheder havde lidt i forbindelse med en tidligere retssag mellem selskabet og myndighederne. I den oprindelige sag havde selskabet indgået en aftale om tredjemandsfinansiering for *egne* sagsomkostninger. Finansieringsaftalen indeholdt ingen nærmere aftaler om betaling af modpartens sagsomkostninger, såfremt sagen blev tabt. Selskabet tabte den oprindelige sag og blev pålagt at betale myndighedernes omkostninger, hvilket selskabet ikke var i stand til, da det siden 2009 havde været insolvent. Derfor anlagde myndighederne en erstatningssag mod bestyrelsen i selskabet. I erstatningssagen blev bestyrelsen fundet erstatningsansvarlige ved at have ført retssag under den klare forudsætning, at denne var finansieret af tredjemand og idet den var bekendt med, at selskabet var insolvent.

Kurator er som udgangspunkt ikke erstatningsansvarlig for det tab, som en modpart måtte lide ved, at der ikke er fuld dækning for de omkostninger, som konkursboet er blevet dømt til at betale af domstolene.⁶⁵ I visse tilfælde kan kurator dog blive erstatningsansvarlig, men ifølge retspraksis udsættes kurator for en mild culpabedømmelse.⁶⁶ Kurator kan eksempelvis blive erstatningsansvarlig, såfremt denne ved indgåelsen af en finansieringsaftale alene sikrer sit eget salær og ikke modpartens eventuelle sagsomkostninger, jf. U 2016.1995 V.

⁶³ Jensen: Konkursretten, s. 232f

⁶⁴ Christensen: Hæftelse for sagsomkostninger (i konkursboer), ET 2010.3, s. 7f

⁶⁵ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 550

⁶⁶ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 613

8. Generelt om third party funding

Der er ofte store omkostninger forbundet med at opstarte og føre retssager. Disse omkostninger udlægges og bæres som udgangspunkt af de parter, der er involveret i sagen, men der findes også alternative måder, hvorpå omkostningerne til en retssag kan anskaffes. Dette er typisk relevant, såfremt sagsøger ikke selv kan finansiere udgifterne til at anlægge en retssag, men kan også blive relevant, såfremt sagsøger ønsker at fordele risikoen ved sagsanlæg med en finansierende part.

Finansiering af andres retssager kan overordnet ske på to forskellige måder – gennem det offentlige eller gennem private. Hjælp til finansiering gennem det offentlige sker efter reglerne om fri proces i RPL kapitel 31. Hjælp til finansiering gennem private kan ske på en række forskellige måder, herunder gennem lån, third party funding eller på anden vis.⁶⁷

Ved låneaftaler vil tilbagebetaling af det lånte beløb med renter være den væsentligste forudsætning for indgåelse af låneaftalen, og resultatet af den pågældende retssag vil være sekundær for långiveren. Ved third party funding stiller tredjemand midler til rådighed mod betaling herfor. Vederlaget vil typisk afhænge af sagens udfald, hvorfor den finansierende tredjemand har en væsentlig interesse i, hvordan retssagen forløber. I det følgende vil third party funding og de udfordringer, dette giver anledning til blive belyst.⁶⁸

8.1. Begrebet third party funding

Third party funding er en udenforstående tredjemands betaling af omkostninger forbundet med en retssag, som denne ingen direkte interesse har i.⁶⁹

Normalt vil den udenforstående tredjemand betinge sin finansiering af betaling af et vederlag. Dette skyldes, at den udenforstående tredjemand ingen interesse har i sagen, hvorfor betalingen er den udenforstående tredjemands primære årsag til at involvere sig i sagen. Det er typisk aftalt, at tredjemand alene modtager betaling for finansieringen, såfremt sagen vindes, hvilket er en markant forskel i forhold til en låneaftale.⁷⁰ Den finansierende tredjemand påtager sig således en væsentlig risiko, idet den ikke modtager vederlag, såfremt sagen tabes. Derfor vil den finansierende tredjemand kræve et betydeligt vederlag for finansieringen.

⁶⁷ Von Goeler: Third-party Funding in International Arbitration and Its Impact on Procedure, s. 13

⁶⁸ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 22

⁶⁹ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 4

⁷⁰ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 4f

Vederlaget for finansiereingen kan fastsættes på en række forskellige måder, herunder som et på forhånd fastsat beløb, en procentdel af det af retten tilkendte beløb eller på anden vis.⁷¹ Det kan aftales, at tredjemand skal afholde samtlige omkostninger ved retssagen, herunder også omkostninger som modparten eventuelt tilkendes. Omvendt kan det også aftales, at tredjemand alene afholder omkostningerne op til et på forhånd aftalt beløb, eller at tredjemand alene dækker omkostningerne til den finansieredes advokat.⁷²

Inden tredjemand beslutter sig for at finansiere en retssag, bedømmer denne, typisk sammen med eksperter inden for jura og økonomi, sagen. Det vurderes i den forbindelse, om der er tilstrækkelige beviser, om modparten har likvider, hvad sandsynligheden for at vinde sagen er mm. Bedømmelsen er omfattende og vil ofte koste mellem 100.000 og 1.000.000 dollars, som tredjemand, alt efter aftalen, vil kunne kræve hos den finansierede part.⁷³ Idet tredjemand anser finansieringen som en investering, skal sagsgenstanden typisk have en vis minimumsværdi, for at tredjemand vil finansiere retssagen. Dette er begrundet i, at tredjemand, såfremt sagen vindes, forventer at modtage tilstrækkelige midler til at dække sine omkostninger og samtidig modtage et vist vederlag.⁷⁴

Det er typisk sagsøger, som har mulighed for at anvende third party funding. Det er sjældent, at sagsøgte har denne mulighed, medmindre sagsøgte har et egentlig modkrav, hvor sagsøgtes stilling der ved ikke adskiller sig betydeligt fra sagsøgers.⁷⁵

8.2. Udbredelse af third party funding

Third party funding er et nyere fænomen, hvorfor finansieringsformen ikke er lige udbredt over alt i verden. I visse lande er der store begrænsninger i mulighederne for at anvende tredjemandsfinansiering, mens det i andre lande i højere grad er tilladt.

I Danmark er third party funding ikke særlig udbredt. Finansieringsformen kan dog have en positiv effekt på retstilstanden, idet dette giver den enkelte mulighed for at anlægge retssager på trods af manglende midler.⁷⁶ Dette er med til at sikre, at den enkelte effektivt har mulighed for at håndhæve sine rettigheder.

I U 2017.1815 H ses en aftale som minder om third party funding accepteret, hvilket forventeligt vil øge opmærksomheden på denne finansieringsform i fremtiden. Da der ikke findes national lovgivning

⁷¹ Hodges mfl.: Litigation Funding: Status and Issues, s. 10

⁷² Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 131

⁷³ Von Goeler: Third-Party Funding in international arbitration, s. 13

⁷⁴ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 62f

⁷⁵ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 64f

⁷⁶ Christensen: Procesfinansiering i konkurs, ET 2017.252, s. 1

om fænomenet i Danmark, kan der skeles til udenlandsk lovgivning for at klarlægge, hvilke udfordringer og eventuelle reguleringer, der kan være behov for. I Danmark er der retstradition for at lade sig inspirere af de øvrige nordiske landes lovgivning, da disse landes lovgivning i høj grad minder om de danske. Imidlertid er third party funding lige så lidt udbredt her, som tilfældet er i Danmark, hvorfor det er nødvendigt at skele til lande uden for Norden. I det følgende vil der derfor, med henblik på at klarlægge, hvilke hensyn der på verdensplan vurderes at have betydning for retstilstanden, blive gennemgået et udvalg af lande, hvor lovgiver har taget stilling til reguleringen af third party funding.

De følgende lande er udvalgt på baggrund af overvejelser om deres relevans for dansk ret, hvorfor lande som Singapore, Hong Kong, Caribien og Sydafrika er udeladt, selvom third party funding også er udbredt her. Lande som Australien, England og USA er medtaget, idet third party funding her er væsentligt udbredt på trods af, at disse landes retstraditioner på visse områder adskiller sig væsentligt fra danske. Landene præsenteres i en rækkefølge, hvorefter lande med de største restriktioner vedrørende third party funding præsenteres først.

I Irland er tredjemands mulighed for at finansiere andres retssager begrænset, da der som udgangspunkt er forbud mod at yde økonomisk støtte til andres retssager (forbud mod maintenance) eventuelt mod andel i overskuddet fra sagen (forbud mod champerty). Dog gælder forbuddet alene, såfremt tredjemand ingen retlig interesse har i sagen. Tredjemands *kommercielle* interesse i sagen kan således ikke begrunde finansieringen. Omvendt vil eksempelvis en aktionær lovligt kunne finansiere et selskabs retssager, da aktionæren har en retlig interesse i sagens udfald.⁷⁷ Det samme antages at gælde i Frankrig på trods af, at brugen af tredjemandsfinansiering ikke er reguleret her.⁷⁸

I USA er tredjemandsfinansiering et relativt nyt fænomen, som dog i de seneste år er blevet mere udbredt. Reglerne om third party funding er forskellige fra stat til stat, hvorfor udbredelsen også varierer. Dog er det generelt for alle stater, at der tidligere har været – og stadig er – visse betænkeligheder ved at acceptere third party funding, særligt når en privatperson indgår en sådan aftale. Den typiske aftale om third party funding indgås mellem sagsøger og en finansierende tredjemand, men i USA indgås aftalen ofte direkte mellem den finansierende tredjemand og sagsøgers advokat.⁷⁹

I England har der traditionelt været store betænkeligheder ved at tillade third party funding, hvorfor sådanne aftaler i lang tid ikke kunne håndhæves og var strafbare at indgå.⁸⁰ Der har dog været en løbende udvikling og i 1999 hvor ”the Access to Justice Act 1999” blev vedtaget, blev mulighederne for third party funding betydeligt udvidet. I dag er aftaler om third party funding i England således bety-

⁷⁷ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 85

⁷⁸ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 83

⁷⁹ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 76

⁸⁰ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 25

deligt udbredt, og det vurderes, at op til 5% af samtlige krav rejst af erhvervsdrivende i 2011 har været på baggrund af tredjemandsfinansiering.⁸¹ Der er dog stadig visse begrænsninger for den finansierende tredjemand, som ikke kan overtage kontrollen med retssagens førelse eller kræve, at den finansierede part foretager bestemte processuelle skridt. Såfremt den finansierende tredjemand gør dette, kan aftalen ikke håndhæves ved domstolene.⁸²

Tredjemands muligheder for at finansiere andres retssager er større i Tyskland. Her gælder forbuddet mod tredjemandsfinansiering ikke, hvorfor der er etableret et egentligt marked for finansiering af andres retssager. Den eneste begrænsning der er i mulighederne for at involvere sig i andres retssager, er såfremt dette er aftalt mellem sagsøger og sagsøgte.⁸³

Australien vurderes at være det land i verden, hvor third party funding er mest udbredt, og hvor begrænsningerne for den finansierende tredjemands indflydelse er mindst. Før 2006 var retsstillingen vedrørende third party funding uklar, da domstolene i en række afgørelser havde forholdt sig kritisk til de indgåede aftaler. I en afgørelse fra 2006 vurderede Australiens Højesteret dog, at fordelene ved third party funding vejede tungere end betænkelighederne. Siden afgørelsen er det australske marked for third party funding vokset betydeligt, og det forventes, at udviklingen fortsætter fremadrettet.⁸⁴

8.3. Udfordringer ved brugen af third party funding

På trods af at der alene findes begrænsede undersøgelser af virkningen af third party funding, er der i international retslitteratur beskrevet en række udfordringer, som finansieringsformen giver anledning til. Da tredjemandsfinansiering ses anvendt i en lang række lande med forskellige retstraditioner, anses nogle af de diskuterede udfordringer ikke som et problem i nogle lande, mens de vurderes som store problemer i andre. Følgende er således en gennemgang af de mulige udfordringer, der kan opstå ved udbredelsen af tredjemandsfinansiering.⁸⁵

Den første udfordring er risikoen for, at third party funding kan resultere i, at en større mængde unødvendige retssager rejses. Dette er især relevant, såfremt tredjemands vederlag for finansieringen ikke er betinget af sagens udfald. I disse tilfælde er der risiko for, at tredjemand opfordrer sin aftalepart til at opstarte sager, uden der er retligt grundlag herfor. Idet vederlaget i de fleste aftaler om third party funding er betinget af sagens udfald, vurderes denne udfordring dog at have begrænset betydning.⁸⁶

⁸¹ Von Goeler: Third-party Funding in International Arbitration and Its Impact on Procedure, s. 80

⁸² H. van Boom: Litigation, Costs, Funding and Behavior, s. 17

⁸³ H. van Boom: Litigation, s. 15

⁸⁴ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 80

⁸⁵ H. van Boom: Litigation, Costs, Funding and Behaviour, s. 21

⁸⁶ H. van Boom: Litigation, Costs, Funding and Behaviour, s. 22

I forlængelse heraf opstår et beslægtet problem. Såfremt en sagsøger er finansieret af en tredjemand, begrænses sagsøgers økonomiske risiko ved at føre sagen, hvorfor der er risiko for, at dennes håndtering af sagen ændrer sig. Dette kan ske ved at sagsøger foretager retsskridt, som giver begge parter øgede udgifter og som ikke ville være foretaget, såfremt den finansierede part ikke havde modtaget finansieringen.⁸⁷

En anden mulig udfordring ved third party funding er risikoen for, at forlig i mindre grad vil blive indgået, selvom sagen er egnet hertil. Dette problem vil opstå, såfremt vederlaget er betinget af, at sagen afgøres ved domstolene. I disse tilfælde har tredjemand og den part, der modtager finansieringen ikke altid fuldt ud de samme interesser i sagen. Dette skyldes, at den finansierende tredjemand i et sådan tilfælde har en interesse i, at sagen bedømmes af domstolene, hvorimod den finansierede part kan have en interesse i, at der indgås forlig.⁸⁸

Der er tilmed en risiko for, at de forlig, der bliver indgået, bliver bedre for den part, der har fået tredjemandsfinansiering, end tilfældet havde været, såfremt ingen af sagens parter havde modtaget finansiering. Dette skyldes, at den part, der ikke har fået tredjemandsfinansiering i visse tilfælde vil være bekendt med modpartens aftale med tredjemand og på denne baggrund – bevidst eller ubevidst – vurderer sin forhandlingsposition dårligere end den reelt er. Risikoen herfor kan opstå, da parten kan foranlediges til at tro, at den finansierende tredjemand, der ved finansieringen har vurderet sagens mulige udfald, har vurderet, at modparten vil vinde sagen.⁸⁹

En tredje mulig udfordring ved third party funding er risikoen for, at den part der modtager finansieringen, ikke er tilstrækkeligt oplyst om aftalens virkninger. Problemet kan opstå ved alle aftaler om third party funding. Problemet anses dog i retslitteraturen for at være størst, såfremt det er en privatperson, der modtager finansieringen. I forlængelse af dette kan det diskuteres, om der er behov for specifik lovgivning, hvor den der modtager tredjemandsfinansieringen, tillægges en særlig beskyttelse.⁹⁰

Som en fjerde udfordring er spørgsmålet om, hvorvidt modparten og retten er berettiget til at vide, at en part har modtaget finansiering af en tredjemand. Dette er især relevant at få klarlagt i de retssystemer, hvor domstolene har mulighed for at pålægge udenforstående at bære visse sagsomkostninger. Dette er eksempelvis muligt i England og Wales.⁹¹ Vurderes det, at domstolene og modparten ikke har ret til at blive gjort bekendt med sådanne aftaler, vil det ikke være muligt at pålægge den finansierende

⁸⁷ H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 35

⁸⁸ H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 23

⁸⁹ H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 23

⁹⁰ H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 23

⁹¹ H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 18

tredjemand at bære sagsomkostningerne i de lande, hvor der er mulighed herfor.⁹² I henhold til RPL kapitel 30 om sagsomkostninger kan de danske domstole alene pålægge sagens parter at betale sagsomkostninger, hvorfor dette ikke vil være en udfordring i Danmark.

En femte udfordring ved third party funding er risikoen for, at den finansierende tredjemand overtager kontrollen med sagen. Dette kan både ske ved, at den finansierende tredjemand opfordrer eller betinger finansieringen af visse retslige skridt, eller ultimativt ved at sagsøger underskriver en fuldmagt, der giver den finansierende tredjemand ret til at føre sagen på dennes vegne.

Såfremt den finansierende tredjemand alene *opfordrer* sagsøger til at foretage visse retsskridt, er der risiko for, at sagsøgers advokat ikke er enig i disse retsskridt. I den situation er sagsøgers advokat tvunget til enten at følge den finansierende tredjemands opfordring imod egen overbevisning eller foretage andre retsskridt mod tredjemands ønske. Såfremt den finansierende tredjemand *betinger* finansieringen af visse retslige skridt, eller såfremt sagsøger giver denne fuldmagt til at handle på sagsøgers vegne, risikerer sagsøgers advokat at være fuldstændig uden indflydelse på sagens videre gang. Som redegjort for ovenfor har den finansierende tredjemand og sagsøger ikke altid sammenfaldende interesser. Sagsøgers advokat har dog altid samme interesser som sin klient, hvorfor det kan være problematisk, at den finansierende tredjemand overtager advokatens rolle.⁹³

Det retssikkerhedsmæssige betænkelige ved, at der sker en kommercialisering af retssager, kan tilmed fremhæves som en yderligere udfordring. Ét af de væsentligste formål med et retssamfund er at sikre, at den enkelte gennem retssystemet opnår mulighed for effektivt at håndhæve sine rettigheder. Formålet med et retssamfund er ikke, at udenforstående parter skal kunne spekulere og tjene på andres tvister, men nærmere at de involverede parter får løst tvisten efter de regler, der regulerer det pågældende spørgsmål.⁹⁴

8.4. Fordele ved third party funding

På trods af ovenstående afsnit, hvor en række udfordringer ved third party funding er præsenteret, er der også væsentlige fordele ved at tillade en part at modtage procesfinansiering fra en udenforstående tredjemand.

Enhver part, uanset økonomisk situation, har et ønske om at begrænse sine udgifter i forbindelse med en retssag, såfremt dette er muligt og ikke har indvirkning på resultatet af retssagen. Ved third party funding er det typisk aftalt, at tredjemand alene skal have betaling for finansieringen, såfremt retssa-

⁹² H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 24

⁹³ H. van Boom: *Litigation, Costs, Funding and Behaviour*, s. 24

⁹⁴ Von Goeler: *Third-party Funding in International Arbitration and Its Impact on Procedure*, s. 88

gen vindes, hvorfor sagsøger herved har mulighed for at begrænse sine udgifter i tilfælde af, at sagen tabes. I en sådan situation vil sagsøger enten ingen udgift have eller alene udgiften til de omkostninger, som efter aftale med tredjemand skal afholdes af sagsøger selv. Overfor denne fordel står den ulempe, at sagsøger skal betale tredjemand for den risiko, denne har påtaget sig, såfremt sagen vindes, medmindre andet er aftalt.⁹⁵

Muligheden for third party funding er yderligere en fordel for den part, som åbenlyst har et berettiget krav men ikke midler til at få dette fastslået ved domstolene.⁹⁶ Især i de lande hvor hver part bærer egne sagsomkostninger, er dette en væsentlig fordel, idet sagsomkostningerne ikke efterfølgende vil blive pålagt den tabende part. I lande hvor domstolene helt eller delvist har muligheden for at omvælte sagsomkostninger på den tabende part er fordelene ved third party funding også af betydning.⁹⁷ Dette skyldes, at der stadig er et stort likviditetsmæssigt behov for at kunne opstarte en retssag. Derved er third party funding med til at øge adgangen til domstolsprøvelse på trods af den enkeltes økonomiske forhold. I international litteratur er dette beskrevet som ”access to justice”.⁹⁸

8.5. Sammenfattende om third party funding

Third party funding er tredjemands finansiering af en retssag, som denne ingen direkte interesse har i. Finansieringen vil normalt være betinget af betaling af et større vederlag, som typisk alene skal betales, såfremt retssagen vindes. Finansieringsformen er ikke væsentlig udbredt i Danmark men ses anvendt under forskellige regelsæt i andre lande.

Finansieringsformen giver sagsøger finansielle ressourcer til at anlægge en retssag, og er derved med til at sikre ”access to justice”. På trods heraf er der dog væsentlige udfordringer forbundet med brugen af finansieringsformen. Udfordringerne er meget forskelligartede og visse af disse har ikke større betydning i dansk kontekst. Udfordringerne kan formentlig opvejes af de fordele, som third party funding giver, herunder særligt muligheden for at den enkelte effektivt kan håndhæve sine rettigheder.

9. Finansieringsaftalen i konkurs

9.1. Konkursboets finansieringsmuligheder

I nogle tilfælde har konkursboet tilstrækkelige midler til, at kurator kan anlægge retssager på boets vegne, uden at det er nødvendigt at overveje alternative finansieringsformer. Dette kan være fordelagtigt for konkursboet, da der ikke vil være omkostninger forbundet med at opnå finansiering andetsteds fra.

⁹⁵ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 15f

⁹⁶ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 16

⁹⁷ H. van Boom: Litigation, Costs and Behaviour, s. 6

⁹⁸ H. van Boom: Litigation, Costs and Behaviour, s. 25

I *andre* tilfælde kan konkursboet mangle midler til at føre de retssager, som efter kurators mening vil kunne vindes og derfor burde føres. I sådanne situationer kan boet være nødsaget til at opgive et krav, hvilket vil bevirke, at fordringshavernes dividende ikke øges på trods af muligheden herfor. Der kan derfor være behov for, at konkursboet overvejer alternative finansieringsformer som sikkerhedsstillelse, salg af omstødelleskrav eller third party funding.

9.1.1. Vederlagsfri sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver

Konkursboet kan opnå finansiering til at anlægge en retssag ved at få en fordringshaver til *vederlagsfrit* at stille sikkerhed for omkostningerne forbundet hermed. Fordringshaveren kan have interesse i at stille en sådan sikkerhed, såfremt provenuet ved retssagen øger dividenden til den konkursklasse, som denne befinder sig i.⁹⁹

Det giver anledning til en række spørgsmål, såfremt en fordringshaver stiller sikkerhed for konkursboets omkostninger ved førelse af en retssag. Disse spørgsmål vil blive belyst i det følgende.

9.1.1.1. Fordringshavers mulighed for at stille sikkerhed

Det fremgår ikke af konkursloven, at en fordringshaver er berettiget til at stille sikkerhed for omkostningerne ved konkursboets retssager – eller at kurator er berettiget til at modtage en sådan sikkerhed. Det bør derfor indledningsvist overvejes, om kurator overhovedet har mulighed for at indgå en aftale om sikkerhedsstillelse med en fordringshaver.

Den regulering, der minder mest om den situation, hvor en fordringshaver stiller sikkerhed for konkursboets sagsomkostninger er KL § 137, der er nærmere beskrevet i afsnit 7.2.1. I henhold til KL § 137 *overtager* fordringshaveren sagen og stiller derved ikke sikkerhed for konkursboets egen førelse af sagen. Situationerne er således ikke sammenfaldende, og der er en række forskelle, bl.a. i hvem der er sagsøger, den nedlagte påstand etc., hvorfor bestemmelsen ikke *direkte* kan anvendes som hjemmel til, at en fordringshaver kan stille sikkerhed for konkursboets omkostninger.

Formålet med KL § 137 er at sikre, at konkursboets potentielle krav bliver forfulgt på trods af boets manglende evne eller vilje hertil.¹⁰⁰ Det bør herefter overvejes, om dette formål også kan opnås ved at tillade en fordringshaver at stille sikkerhed for konkursboets omkostninger ved at føre sagen.

Overtager en fordringshaver sagen i henhold til KL § 137, tilgår sagsgenstanden konkursboet. Konkursboet skal herefter erstatte fordringshavers rimelige omkostninger, jf. KL § 137, 3. pkt. Fører konkursboet selv retssagen, efter at en fordringshaver har stillet den nødvendige sikkerhed, vil sagsgen-

⁹⁹ Christensen: Procesfinansiering i konkurs, ET 2017.252, s. 1

¹⁰⁰ Bet. 606/1971, s. 222

standen også tilgå konkursboet, såfremt sagen vindes. Formålet med KL § 137 kan således også opnås ved at tillade, at en fordringshaver stiller sikkerhed for konkursboets omkostninger frem for at kræve, at fordringshaver overtager sagen.

Den fordringshaver, der har tiltro til, at en sag kan vindes, skal i henhold til lovbemærkningerne til § 137 have mulighed for selv at anlægge sagen for egen risiko.¹⁰¹ Stiller fordringshaver i stedet sikkerhed for konkursboets førelse af retssagen, bærer denne ligeledes den økonomiske risiko for, at sagen ikke vindes. Situationerne er derved risikomæssigt sammenlignelige, hvilket taler for, at fordringshaver skal tillades at stille sikkerhed for sagsomkostningerne.

Der ses således intet principielt til hinder for, at en fordringshaver stiller sikkerhed for konkursboets førelse af en retssag. Resultatet vil for konkursboet være det samme, som hvis KL § 137 blev anvendt direkte. I praksis ses det også ganske ofte, at en større fordringshaver stiller en sådan sikkerhed.¹⁰² Et eksempel på dette forelå i U 2017.1815 H, hvor fordringshaveren dog betingede sin sikkerhedsstillelse af betaling af et vederlag.

At domstolene ikke ifølge offentliggjort retspraksis har underkendt en sådan aftale, på trods af dens udbredelse, understøtter yderligere, at aftalen kan indgås, uden kurator kommer i konflikt med konkurslovens regler. Det må derfor konkluderes, at konkursloven ikke opstiller begrænsninger i kurators muligheder for at indgå aftaler om sikkerhedsstillelse med en fordringshaver.

I praksis vil konkursboet opnå sikkerhedsstillelsen i forbindelse med, at kurator meddeler, at et potentielt krav opgives eller ved, at kurator henvender sig direkte til en af de væsentligste fordringshavere med henblik på sikkerhedsstillelse – herunder typisk SKAT.¹⁰³

Oplyser kurator, at et krav opgives, er det sjældent, at fordringshaverne efter KL § 137 indtræder i sagen. Fordringshaverne vil ofte foretrække, at kurator fører sagen, mod at en fordringshaver stiller sikkerhed for omkostningerne, idet kurator allerede er bekendt med kravet og boets beskaffenhed.¹⁰⁴

9.1.1.2. Kurators forpligtelser ved sikkerhedens opnåelse

Da det ikke af konkursloven fremgår, om det er muligt for en fordringshaver at stille sikkerhed for konkursboets omkostninger, fremgår de nærmere krav til en sådan aftale naturligvis heller ikke. Det

¹⁰¹ Bet. 606/1971, s. 222

¹⁰² Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 91

¹⁰³ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 91

¹⁰⁴ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 126

bør derfor afklares, om konkursboet har visse forpligtelser over for boets øvrige fordringshavere, skyldner eller modparten, inden en aftale om sikkerhedsstillelse accepteres.

For at vurdere dette bør det overvejes, om hensynene i KL § 137 tilsvarende gør sig gældende i en situation, hvor der stilles sikkerhed af en fordringshaver. De hensyn, som gør sig gældende i KL § 137, er hensynet til fordringshaverne, den begunstigede og boets behandling. Såfremt hensynene er sammenfaldende ved en aftale om *sikkerhedsstillelse* fra en fordringshaver, kan principperne i KL § 137 formentligt anvendes til at klarlægge konkursboets forpligtelser, inden en sådan aftale indgås.

Af hensyn til fordringshaverne må konkursboet, inden et eventuelt krav opgives, oplyse disse herom, jf. KL § 137. Dette skyldes, at fordringshaverne inden en rimelig frist skal have mulighed for at overtage sagen.¹⁰⁵ Såfremt konkursboet ønsker at indgå en aftale om *sikkerhedsstillelse* med en fordringshaver, vil dette tillige være begrundet i et ønske om at forfølge konkursboets eventuelle krav. Det er således – set fra fordringshaverens synspunkt – de samme hensyn, der gør sig gældende efter KL § 137 som ved en aftale om sikkerhedsstillelse. Kurator må derfor være forpligtet til at oplyse fordringshaverne om, at et krav vil blive opgivet, såfremt der ikke stilles sikkerhed. Dette for at sikre, at fordringshaverne er bekendt med, at kravet ellers vil blive opgivet. Informerer kurator alene én fordringshaver og stiller denne fordringshaver den ønskede sikkerhed, har kurator iagttaget sin informationsforpligtelse. Dette skyldes, at sikkerhedsstillelsen ikke er betinget af et vederlag, hvorfor det ikke er muligt for kurator at indgå en bedre finansieringsaftale ved at forhøre sig hos de øvrige fordringshavere.¹⁰⁶

Skifteretten skal i henhold til KL § 137 fastlægge en tidsfrist for fordringshaverne til at anlægge eller indtræde i sagen. Dette er af hensyn til modparten, som ikke i en uforholdsmæssig lang periode skal være uvidende om, hvorvidt sagen vil blive anlagt eller ej.¹⁰⁷ Da det for modparten er underordnet, om kravet bliver forfulgt efter KL § 137 eller på baggrund af en sikkerhedsstillelse, må samme hensyn ligeledes gøre sig gældende i sidstnævnte situation. Skifteretten skal dog ikke fastsætte en frist i en situation, hvor der stilles sikkerhed, idet retssagen ikke overtages af fordringshaveren, men forbliver hos konkursboet. På trods heraf må det dog alligevel kunne udledes, at sikkerhedsstillelsen skal fremskaffes uden ugrundet ophold efter konstateringen af, at sagen skal anlægges, men at konkursboet ikke har midler hertil. Dette må tilmed følge af, at kurator skal varetage samtlige opgaver uden ugrundet ophold.¹⁰⁸

¹⁰⁵ Konkurslovscommentaren, s. 853

¹⁰⁶ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 91

¹⁰⁷ Bet. 606/1971, s. 223

¹⁰⁸ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 150

Tidsfristen for anlæggelsen af retssagen i KL § 137 er tilmed af hensyn til boets behandlingstid,¹⁰⁹ hvilket også er et hensyn, som gør sig gældende i den situation, hvor en fordringshaver stiller sikkerhed. Der må derfor også af denne grund kunne opstilles et krav om, at konkursboet fremskaffer sikkerhedsstillelsen uden ugrundet ophold.

9.1.1.3. Sammenfattende om vederlagsfri sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver

Det må på baggrund af ovenstående konkluderes, at fordringshaver har mulighed for at stille sikkerhed for konkursboets sagsomkostninger på trods af, at konkursloven ikke forholder sig hertil.

De nærmere regler for sådanne aftaler er ikke reguleret i konkursloven, men da situationen i vidt omfang minder om den der fremgår af KL § 137, skal kurators forpligtelser formentlig afgrænses på samme måde. Dette indebærer, at konkursboet skal informere fordringshaverne om opgivelsen af kravet, således at fordringshaverne har mulighed for at stille sikkerhed for retssagens førelse. Informationspligten kan imidlertid iagttages ved blot at informere en enkelt fordringshaver, såfremt denne stiller den ønskede sikkerhed. Derudover skal sikkerhedsstillelsen kræves uden ugrundet ophold af hensyn til både modparten og boets behandling.

9.1.2. Salg af omstødelighedskrav

Dette afsnit omhandler konkursboets mulighed for at sælge et omstødelighedskrav til en tredjemand. Denne tredjemand kan enten være en fordringshaver, en udenforstående tredjemand eller den begunstigede selv.¹¹⁰ Spørgsmålet er i det følgende, om omstødelighedskrav kan sælges og i bekræftende fald, hvorledes dette kan ske.

Det er særligt relevant at vide, om konkursboet kan sælge et omstødelighedskrav i de situationer, hvor konkursboet ikke selv har midler til at føre retssagen. I en sådan situation vil muligheden for salg af omstødelighedskrav medføre, at bomassen forøges på trods af, at konkursboet ikke selv fører sagen. Er det omvendt ikke muligt at føre retssagen grundet manglende midler, og er det ej heller muligt at overdrage omstødelighedskravet, vil det omstødelige krav ikke blive forfulgt, og dermed vil bomassen ikke forøges.

Midlerne i konkursboet, herunder midlerne fra et eventuelt salg af et omstødelighedskrav, skal først og fremmest bruges til at dække fordringshaverne. Er det muligt for konkursboet at sælge boets omstødelighedskrav, kan midlerne herfra bruges til at finansiere andre retssager, som efter kurators vurdering bør anlægges. Dette er årsagen til, at et salg af et omstødelighedskrav kan anses som en finansieringsform.

¹⁰⁹ Konkurslovskommentaren, s. 776

¹¹⁰ Konkurslovskommentaren, s. 241

Der er imidlertid ikke tale om en egentlig *finansieringsaftale*. Salg af andre af boets aktiver vil tilmed kunne anses som en finansieringsform.

9.1.2.1. Muligheden for at sælge omstødelseskrav

Det skal indledningsvist afklares, om det er muligt for boet at sælge et omstødelseskrav, da konkursloven ikke direkte tager stilling hertil. Som obligationsretligt udgangspunkt kan fordringshaver overdrage sin fordring til tredjemand uden debtors accept heraf.¹¹¹ I visse tilfælde er der dog begrænsninger i overdrageligheden, både af hensyn til debitor og kreditor. Spørgsmålet er om der ved overdragelsen af omstødelseskrav i konkurs er særlige hensyn der gør, at det obligationsretlige udgangspunkt bør fraviges. I det følgende vil en række forhold, der både taler for og imod at tillade salg af omstødelseskrav blive præsenteret.

Forringshaverne kan i en rekonstruktion sælge retten til at gøre et omstødelseskrav gældende, jf. KL § 12 j, stk. 3. Der er således i rekonstruktion sikker hjemmel til, at omstødelseskrav kan sælges. Dette er begrundet i et ønske om, at det på en simpel og hurtig måde skal være muligt at kapitalisere et omstødelseskrav, når dette vil være til fordel for rekonstruktionsbehandlingen.¹¹² Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at det var tvivlsomt, om der inden indførelsen af reglerne om rekonstruktion var adgang til at sælge omstødelseskrav i konkurs.¹¹³ Det er dog ved indførelsen af reglen i KL § 12 j, stk. 3 vurderet, at der ikke er noget principielt til hinder for, at der sker en overdragelse af omstødelseskrav i det insolvensretlige system.

Idet kurator i henhold til KL § 110 skal fremme boets behandling mest muligt, skal kurator afslutte bobehandlingen så hurtigst, som boets beskaffenhed tillader det. Et omstødelseskrav kan være det eneste uafklarede forhold i visse konkursboer og kan dermed forhindre, at kurator kan afslutte boet. I disse tilfælde vil det være både hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med formålet med KL § 110, såfremt det er muligt for boet at overdrage kravet og efterfølgende afslutte boet.

Ifølge KL § 137 kan enhver fordringshaver på egen hånd anlægge en sag, såfremt kurator opgivet et muligt krav. Der kan derfor argumenteres for, at kurators salg af et omstødelseskrav ikke bør være muligt, idet dette afskærer fordringshaverne fra selv at anlægge sag. Imidlertid er fordringshavernes ret alene en subsidær ret,¹¹⁴ hvorfor KL § 137 ikke i sig selv kan være en hindring for, at konkursboet tillades at sælge omstødelseskrav.

¹¹¹ Von Eyben mfl.: Lærebog i obligationsret II, s. 39

¹¹² Ørgaard: Rekonstruktionsret, s. 43

¹¹³ Bet. 1512/2009, s. 201

¹¹⁴ Bet. 606/1971, s. 223

Kurator skal forsøge at øge bomassen mest muligt på baggrund af konkursboets krav.¹¹⁵ Såfremt kurator selv fører omstødelssagen, vil det omstødelige beløb indgå i bomassen. Dette taler for, at kurator selv bør føre boets sager og undgå at sælge omstødelsskrav. Der vil dog være omkostninger forbundet med førelsen af sagen, hvorfor bomassen ikke forøges med hele det omstødelige beløb. Forskellen på den dividendeforøgelse, som fordringshaverne oplever ved konkursboets førelse af sagen, adskiller sig derfor ikke nødvendigvis væsentligt fra den dividendeforøgelse, som fordringshaverne vil opnå ved salg af omstødelsskravet.

Eksempel 1: Har konkursboet et omstødelsskrav til en værdi af kr. 800.000 og omkostninger til en retssag på kr. 200.000 efter tilkendelsen af sagsomkostninger, vil bomassen forøges med kr. 600.000. Sælger boet omstødelsskravet til kr. 400.000 med salgsmkostninger på kr. 30.000, undgår boet omkostninger til retssagen. Forskellen på forøgelsen af bomassen er derved ikke så stor, som det umiddelbart fremstår, idet boet ved selv at føre retssagen skal afholde omkostningerne herved.

I U 2017.1815 H godkendte Højesteret en finansieringsaftale, hvor fordringshaver som vederlag herfor modtog 50 % af provenuet fra retssagen. Idet Højesteret godkendte en finansieringsaftale, hvor vederlaget til fordringshaveren minder om den transport, der gives ved salg af et omstødelsskrav, er det nærliggende at konkludere, at også et salg af et omstødelsskrav bør være muligt.

På baggrund af ovenstående må det kunne konkluderes, at det også i konkurs er muligt at overdrage omstødelsskrav.¹¹⁶ Argumenterne der taler imod salg af omstødelsskrav anses ikke for tilstrækkelige til at ændre det obligationsretlige udgangspunkt om, at fordringer er frit overdragelige. Endvidere må særligt det forhold, at det i rekonstruktion er muligt at sælge omstødelsskrav, tillægges betydelig vægt, da det herved er klarlagt, at det er muligt at overdrage krav på det insolvensretlige område.

9.1.2.2. Processen ved salg af omstødelsskrav

Da det ikke i konkursloven er reguleret, om kurator kan sælge et omstødelsskrav, er den nærmere proces heller ikke reguleret. Dog kan visse forpligtelser formentlig udledes af konkurslovens øvrige bestemmelser, herunder særligt reglerne om salg af omstødelsskrav i rekonstruktion samt KL §§ 110 og 137.

I konkurslovens regler om salg af omstødelsskrav i rekonstruktion er processen ikke nærmere reguleret. Dette skyldes ifølge motiverne, at fordringshaverne og tredjemand antages at have en fælles interesse i, at tredjemand får de bedste vilkår for gennemførelsen af omstødelssagen. Tredjemand har en interesse i at modtage tilstrækkelige oplysninger til at vurdere kravet berettigelse, og fordringshaverne

¹¹⁵ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 149

¹¹⁶ Konkurslovskommentaren s. 855

har en interesse i, at tredjemand modtager disse oplysninger, idet tredjemand vil være villig til at betale en højere pris for omstødelseskravet, hvis dette sker.¹¹⁷ Der kan således ikke udledes nogle særlige forpligtelser for kurator på baggrund af reglerne om salg af omstødelseskrav i rekonstruktion.

Kurator skal i henhold til KL § 110 varetage boets interesser. Dette indebærer, at kurator så vidt muligt skal sikre, at den enkelte disposition er til boets bedste.¹¹⁸ Kurator bør derfor, inden et omstødelseskrav sælges, sikre, at konkursboet ikke har tilstrækkelige midler til selv at føre sagen, idet boet vil få mest muligt ud af omstødelsessagen på denne måde. Der vil dog altid være tale om en konkret vurdering, idet en hurtig afslutning mod at gå glip af en mindre dividendeforøgelse også kan være i boets interesse. At kurator skal varetage boets interesse indebærer tilmed, at kurator skal sikre, at boets aktiver sælges på bedst mulige vilkår, hvorfor denne, forinden kravet sælges, må undersøge markedet for at klarlægge, om det er det bedste tilbud, der antages.¹¹⁹

Ifølge KL § 137 skal fordringshaverne efter kurators opgivelse af et krav informeres herom, hvorefter skifteretten fastsætter frist for fordringshaveren til at anlægge sag. Om kurator opgiver kravet i henhold til KL § 137 eller sælger omstødelseskravet ændrer ikke på den enkelte fordringshavers behov for underretning herom, således at fordringshaverne har mulighed for at byde på kravet. Kurators underretning sikrer, at omstødelseskravet bliver solgt til den højeste pris. Dette taler for at pålægge kurator en informationspligt, når denne sælger boets omstødelseskrav. Informationsforpligtelsen må omfatte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, det modtagne købstilbud, betalingsevne hos sagsøgte og anden relevant information.

Sammenfattende må det derfor konkluderes, at kurator – på trods af manglende regulering i konkursloven – må være underlagt visse forpligtelser i forbindelse med salg af et omstødelseskrav. Disse forpligtelser må omfatte et krav om underretning af fordringshaverne vedrørende salget, ligesom det må pålægges kurator at sælge kravet under de bedst mulige vilkår.

9.1.2.3. Fordringshavers ret til dividende efter køb af et omstødelseskrav

Hvis en *fordringshaver* køber et omstødelseskrav og efterfølgende vinder sagen, vil dommen lyde på betaling til fordringshaveren. Idet fordringshaver vil købe omstødelseskravet til en pris der ligger under kravets egentlige værdi, kan det påstås, at fordringshaveren opnår en højere dækning end de øvrige fordringshavere, såfremt sagen vindes. Spørgsmålet er herefter, om fordringshaveren ved boets afslutning har ret til at modtage dividende af sin fulde fordring, eller om fortjenesten ved købet af omstødelseskravet skal fratrækkes. Denne problemstilling ses ikke belyst i retslitteraturen.

¹¹⁷ L 1999 FT 2009-10: Forslag til lov om ændring af konkursloven og forskellige andre love s. 111

¹¹⁸ Konkurslovskommentaren, s. 777

¹¹⁹ Konkurslovskommentaren, s. 781f

Eksempel 2: En fordringshaver anmelder et krav i et konkursbo på kr. 2.300.000. Konkursboet sælger herefter et omstødelseskrav på kr. 2.000.000 til samme fordringshaver for kr. 750.000. Fordringshaveren vinder efterfølgende omstødelsessagen og har dermed en fortjeneste på købet på kr. 1.250.000, hvis der ses bort fra de omkostninger fordringshaveren har ved førelsen af sagen. Spørgsmålet er herefter om fordringshaveren kan modtage dividende af sin fulde fordring på kr. 2.300.000, eller om fortjenesten ved købet af omstødelseskravet skal fratrækkes således, at fordringshaveren alene modtager dividende af kr. 1.050.000 kr.

Der er både argumenter, der taler for, at fordringshaveren skal have dividende af sin fulde fordring, men også argumenter der taler for, at fortjenesten ved købet af omstødelseskravet skal fratrækkes det krav, som fordringshaveren skal modtage dividende af. I nærværende afsnit vil det blive diskuteret, hvordan fordringshaverens ret til dividende bør påvirkes ved køb af et omstødelseskrav.

Kurator er berettiget til at afhænde konkursboets aktiver. Salg af konkursboets aktiver bør i almindelighed ikke ske til boets fordringshavere, idet dette kan give anledning til tvivl om kurators upartiskhed.¹²⁰ Kurator er dog ikke afskåret herfra, og såfremt denne vælger at sælge et aktiv til en fordringshaver, påvirker dette ikke fordringshaverens ret til efterfølgende at modtage dividende. Spørgsmålet er herefter, om et omstødelseskrav er et aktiv på lige fod med boets øvrige aktiver. Værdien af et omstødelseskrav er ofte usikker, idet der er en risiko for, at den begunstigede ikke kan betale det omstødte beløb, ligesom der er risiko for, at omstødelsessagen tabes. Andre af konkursboets aktiver kan imidlertid også have en usikker værdi. Dette gælder bl.a. patentrettigheder og goodwill. Disse rettigheder anses utvivlsomt for at være et aktiv i konkursboet på trods af den usikre værdi. Et omstødelseskrav bør derfor, på trods af dets usikre værdi, anses som et aktiv i boet,¹²¹ hvilket taler for, at den købende fordringshavers dividende *ikke* påvirkes ved købet.

Derudover vil der i boet findes aktiver, som har en højere værdi end den pris, som konkursboet kan opnå ved salg af aktiverne – præcis som ved salg af et omstødelseskrav. Det påvirker ikke en fordringshavers ret til dividende, at denne har indgået en god handel med konkursboet vedrørende køb af et aktiv, hvilket taler for at dividenden ligeledes *ikke* bør påvirkes ved fordringshavers køb af et omstødelseskrav.

Det kan endvidere påstås, at fordringshaver ikke bør stilles dårligere, end hvis en udenforstående tredjemand køber omstødelseskravet. Hvis en udenforstående tredjemand køber omstødelseskravet, påvirker dette naturligvis ikke fordringshavers dividenderet. Såfremt det påvirker fordringshavers ret til dividende at købe et omstødelseskrav, kan fordringshaveren blot anvende en udenforstående tredjemand som stråmand ved købet og dermed opretholde sin ret til fuld dividende. Dette taler for at tillade den købende fordringshaver ret til fuld dividende, da der i modsat fald vil være risiko for omgåelse.

¹²⁰ Konkurslovscommentaren, s. 781

¹²¹ Christensen: Procesfinansiering i konkurs, ET 2017.252, s. 2

Såfremt fordringshaveren vinder omstødelsessagen mod den begunstigede, får den begunstigede et tilsvarende krav i boet, når beløbet er betalt til fordringshaveren.¹²² Der bliver således flere anmeldte fordringer i boet, end tilfældet var før omstødelsessagen. Hvis boet selv havde ført omstødelsessagen, var hele det omstødte beløb, og ikke kun salgssummen, gået ind i boet til fordel for alle fordringshaverne. Hvis fordringshaveren køber omstødelseskravet, tilfalder det omstødte alene denne på trods af, at fordringshaveren ikke har betalt en tilsvarende pris herfor. Dette taler imod at tillade den købende fordringshaver dividenderet af hele sin fordring.

Eksempel 3: Der er i et konkursbo anmeldte fordringer for kr. 5.000.000 og et potentielt omstødelseskrav på kr. 1.500.000. Konkursboet sælger omstødelseskravet for kr. 700.000. Hvis omstødelsessagen vindes, anmelder den begunstigede et krav i boet, hvilket indebærer, at der herefter er anmeldte fordringer for i alt kr. 6.500.000, mens alene købesummen, og ikke selve det omstødte beløb, indgår i konkursmassen.

Der kan argumenteres for, at den enkelte fordringshaver ved et køb af et omstødelseskrav får sin fordring dækket i videre omfang end boets øvrige fordringshavere. Dette kan tale imod, at fordringshaveren samtidig skal modtage dividende af hele sin anmeldte fordring, idet dette kan anses for at være i strid med lighedsprincippet.

Eksempel 4: En fordringshaver anmelder et krav på kr. 1.000.000 i et konkursbo. Senere køber samme fordringshaver et omstødelseskrav på kr. 500.000 for kr. 200.000. Hvis omstødelsessagen vindes, kan det påstås, at fordringshaveren allerede har opnået dækning for de første 300.000 kr. af sin anmeldte fordring, hvis der ses bort fra de omkostninger fordringshaveren har haft ved førelsen af retssagen. Når boet senere afsluttes kan de øvrige fordringshavere – med en vis ret – påstå, at fordringshaveren forholdsmæssigt har fået en større del af sin fordring dækket, såfremt det tillades, at han modtager dividende af kr. 1.000.000 frem for kr. 700.000.

Argumentet bliver endnu tydeligere, såfremt den købende fordringshaver ligefrem *tjener* på konkursen.

Eksempel 5: En fordringshaver anmelder et krav på kr. 100.000 i et konkursbo. Senere køber han et omstødelseskrav på kr. 300.000 til kr. 75.000. Når omstødelsessagen vindes, har fordringshaveren opnået en fortjeneste på kr. 225.000 på købet af omstødelseskravet – igen ses der bort fra de omkostninger fordringshaver har haft ved anlæggelsen af sagen. Såfremt fordringshaveren tillades at modtage dividende af sin anmeldte fordring på kr. 100.000 vil de øvrige fordringshavere (måske med endnu bedre ret end i eksempel 4) kunne påstå, at der ikke foreligger en lige behandling af fordringshaverne.

Bomassen vil dog, såfremt sagen tabes, blive forøget på trods af, at der ikke var grundlag for omstødelse, hvorfor hensynet til de øvrige fordringshavere i et vist omfang tilgodeses ved salget. Samtidig

¹²² L 1999 FT 2009-10: Forslag til lov om ændring af konkursloven og forskellige andre love s. 114

vil den købende fordringshaver også have omkostninger ved at føre omstødsessagen, hvilket svækker ovenstående argument en smule.

KL § 47 tager stilling til fordringshavers ret til dividende, såfremt flere skyldnere hæfter solidarisk for samme fordring.¹²³ Af KL § 47, stk. 1, nr. 1 fremgår det, at en fordringshavers ret til dividende ikke påvirkes ved et afdrag fra en medskyldner, som har ret til at søge det betalte tilbage fra skyldner. Idet KL § 47 tager stilling til spørgsmålet om fordringshavers anmeldelsesret, er det relevant at overveje, om principperne i KL § 47 kan anvendes til at klarlægge fordringshavers ret til dividende ved køb af et omstødseskrav. Allerede fordi der ved salg af et omstødseskrav ikke er flere solidarisk hæftende skyldnere, kan principperne i KL § 47 formentlig ikke anvendes til at klarlægge dividendespørgsmålet.

Sammenfattende er der således en række forhold, der taler for, at den købende fordringshaver skal have ret til at modtage dividende af sin fulde fordring, men også forhold der taler imod. Fordringshaver og kurator befinder sig ved salget i en forhandlingssituation, hvor kurator er forpligtet til at søge kravet solgt på bedst mulige vilkår.¹²⁴ Det må derfor være muligt for kurator og fordringshaver at aftale, at fordringshaveren trækker sin anmeldelse som en betingelse for købet.

Hvis købsaftalen ikke forholder sig til spørgsmålet om den købende fordringshavers ret til at modtage dividende, skal aftalens virkninger over for konkursboet udfyldes. På baggrund af de ovenstående hensyn vurderes det, at hensynet til den købende fordringshavers mulighed for at modtage dividende af sin fulde fordring vejer tungere end de øvrige fordringshavers ret til at modtage en tilsvarende højere dividende. Især det forhold at den købende fordringshaver påtager sig en væsentlig proces- og kreditrisiko sammenholdt med, at kurator skal sælge til bedst mulige vilkår, gør at den købende fordringshaver bør have ret til at modtage fuld dividende, med mindre andet er aftalt. Tilmed har fordringshaver også omkostninger ved at anlægge omstødsessagen, hvorfor provenuet fra købet ikke blot udgør omstødseskravets værdi minus den betalte pris. Såfremt aftalen ikke forholder sig til spørgsmålet om den købende fordringshavers ret til at modtage dividende af den fulde fordring, må udgangspunktet derfor være, at fordringshavers ret til dividende ikke påvirkes af købet.

9.1.2.4. Sammenfattende om salg af omstødseskrav

På trods af at det intet sted i konkursloven fremgår, at konkursboet kan sælge et omstødseskrav, må det antages, at der er mulighed herfor. Salget kan både foregå til en udenforstående tredjemand, en fordringshaver eller den begunstigede. I sidstnævnte tilfælde vil salget svare til, at konkursboet indgår et forlig med den begunstigede.¹²⁵

¹²³ Ørgaard: Konkursret, s. 229

¹²⁴ Konkurslovskommentaren, s. 781

¹²⁵ Konkurslovskommentaren, s. 241

Når konkursboet sælger et omstødelseskrav, må kurator pålægges en række forpligtelser, idet kurator skal varetage fordringshavernes interesser. Disse forpligtelser omfatter en pligt til at underrette fordringshaverne om salget og sikre, at kravet bliver solgt på de bedst mulige vilkår.

Når konkursboet sælger et omstødelseskrav til en fordringshaver, opstår der et beslægtet spørgsmål vedrørende denne fordringshavers ret til dividende ved boets afslutning. Her må aftalens vilkår være afgørende, men såfremt der ikke er taget stilling til spørgsmålet, er det mest nærliggende, at fordringshaverens dividende ikke påvirkes ved købet.

9.1.3. Third party funding som finansieringsform i konkursretligt regi

Nærværende afsnit omhandler spørgsmålet om, hvorvidt konkursboet kan opnå finansiering fra en tredjemand, som ingen direkte interesse har i konkursen eller den retssag, som skal finansieres.

Finansieringsformen kan være relevant, såfremt kurator konstaterer, at ingen fordringshavere kan eller vil stille sikkerhed, eller at ingen ønsker at overtage sagen efter KL § 137. Finansieringsformen kan tilmed være relevant i de tilfælde, hvor kurator vurderer, at det vil være mere fordelagtigt for boet selv at føre en sag på trods af manglende midler, end det vil være at sælge kravet.

Tredjemand har ved third party funding ingen direkte interesse i den retssag, som denne finansierer jf. definitionen i afsnit 8.1. Derved vil den finansierende tredjemand ved third party funding ikke kunne være fordringshaver i boet, idet denne har en interesse i, at dividenden i boet øges. Finansieringsformen adskiller sig derved fra sikkerhedsstillelse og konkursboets salg af omstødelseskrav, da begge disse finansieringsformer kan erlægges af en fordringshaver. Følgende afsnit omhandler således alene den situation, hvor en for konkursboet *udenforstående* tredjepart ønsker at finansiere konkursboets retssag.

9.1.3.1. Muligheden for anvendelse af third party funding i konkurs

Det bør indledningsvist overvejes, om konkursloven eller anden lovgivning umuliggør, at konkursboet kan indgå aftaler om third party funding. Der ses intet sted i dansk ret at være et generelt forbud mod tredjemandsfinansiering, som tilfældet er i visse andre lande.¹²⁶ Spørgsmålet er herefter, om der er særlige forhold i konkursretten der gør, at third party funding netop på dette retsområde ikke bør accepteres. Dette skal afklares i det følgende.

¹²⁶ Rowles-Davies: Third Party Litigation Funding, s. 85

Formålet med en konkurs er at sikre, at fordringshaverne bliver ligeligt fyldestgjort og fyldestgjort i videst mulige omfang.¹²⁷ Såfremt konkursboet ikke har midler til at føre en retssag, vil fordringshaverne ikke blive fyldestgjort i videst mulige omfang. Er der tale om en omstødelsessag, vil den begunstigede endvidere stilles bedre end boets øvrige fordringshavere, idet omstødelse ikke gennemføres. Third party funding kan være en måde at fremskaffe midler til at anlægge de pågældende sager og dermed sikre, at konkursens formål bliver efterlevet.

Det fremgår af bet. 606/1971, at kurator – når dette giver størst muligt udbytte til fordringshaverne – er frit stillet ved valg af realisationsform, når konkursboets aktiver sælges.¹²⁸ Da kurator er frit stillet i denne henseende, bør det overvejes, om kurator skal indrømmes et tilsvarende spillerum ved indgåelse af finansieringsaftaler, når dette er til gavn for fordringshaverne. Idet kurator, jf. afsnit 9.1.1. og 9.1.2., har mulighed for at indgå aftaler om sikkerhedsstillelse med en fordringshaver og sælge omstødelseskrav, når blot dette er til gavn for fordringshaverne, bør kurator formentlig ikke underlægges særlige begrænsninger i muligheden for at indgå aftaler om third party funding.

Derudover ses der ikke at være nogle særlige forhold i konkursretten, der kan begrunde, at der bør opstilles et forbud mod third party funding. Omvendt vil der særligt i konkurs opleves et behov for finansiering, da boet ofte vil mangle midler til at føre sager.¹²⁹

Dog må det erkendes, at der er risiko for, at der opstår et kommercielt marked for finansiering af konkursboets retssager. Dette kan, jf. afsnit 8.3, være et retssikkerhedsmæssigt problem. Denne ulempe er dog ikke af betydelig vægt i forhold til de øgede muligheder, third party funding giver konkursboet for effektivt at forfølge konkursens formål.

På baggrund af ovenstående sammenholdt med, at Højesteret i U 2017.1815 H ikke tilsidesatte en aftale, som mindede om en aftale om third party funding, må det antages, at konkursboet kan indgå aftaler om tredjemandsfinansiering i dansk konkursret.

9.1.3.2. Tilpasning af third party funding til dansk konkursret

Skal third party funding anvendes i forbindelse med bobehandlingen, skal finansieringsformen tilpasses de konkursretlige principper og regler.¹³⁰

KL § 137 finder ikke direkte anvendelse ved third party funding, idet fordringshaver ikke *overtager* retssagen. Formålet med KL § 137 er, at konkursboets potentielle krav forfølges på trods af boets

¹²⁷ Bet. 606/1971, s. 89

¹²⁸ Bet. 606/1971, s. 41

¹²⁹ Christensen: Procesfinansiering i konkurs, ET 2017.252, s. 1

¹³⁰ Christensen: Procesfinansiering i konkurs, ET 2017.252, s. 4

manglende midler til selv at gennemføre retssagen. Såfremt konkursboet indgår en aftale om third party funding, er formålet det samme – at forfølge konkursboets potentielle krav. Derfor må kurator pålægges samme forpligtelse til at informere fordringshaverne, forinden en finansieringsaftale indgås. Dette for at sikre, at fordringshaverne er bekendt med aftalen og indrømmes muligheden for at fremkomme med et økonomisk bedre finansieringstilbud.

Idet kurator i henhold til KL § 110 skal varetage boets interesser, skal kurator sikre, at det er den bedste mulige finansieringsaftale der indgås. Derved kan der pålægges kurator en pligt til at undersøge markedet for bedre tilbud, inden en finansieringsaftale indgås. Såfremt kurator ikke undersøger markedet, kan denne ikke være sikker på, at det bedst tilbud er antaget.

Herefter er spørgsmålet, om udfordringerne vedrørende third party funding, der er præsenteret i afsnit 8.3, underlægger kurator *yderligere* forpligtelser eller begrænsninger, såfremt denne indgår en sådan finansieringsaftale. For at kunne besvare dette, bør det først klarlægges, hvilke personer kurator i en konkurs skal tage hensyn til. Dette kan både tænkes at være skyldner, fordringshaverne og modparten.

Skyldner vil, såfremt denne er en juridisk person, ophøre med at eksistere efter bobehandlingen,¹³¹ hvorfor denne ikke har en særlig interesse i, hvilken dividende fordringshaverne opnår ved boets afslutning. Er skyldner en juridisk person, er det derfor i forhold til den fremtidige hæftelse underordnet, om kurator indgår en aftale om third party funding og på hvilke vilkår. Der er således ikke særlige hensyn til denne skyldner, der underlægger kurator særlige forpligtelser ved indgåelse af aftaler om third party funding.

Den personlige skyldner hæfter derimod for udækkede fordringer efter konkursen, jf. KL § 156.¹³² Derfor er den personlige skyldner mere interesseret i de finansieringsaftaler, som konkursboet indgår. Kurator bør derfor, af hensyn til den personlige skyldner, inden accept af finansieringsaftalen overveje, hvor stor en dividendeforøgelse omstødelsessagen kan indbringe i forhold til det vederlag, der skal betales herfor og alene acceptere finansieringsaftaler, som antages at have en positiv virkning på dividenden. Kurator er dog fordringshavernes mand, hvorfor det primært er fordringshavernes interesse denne skal varetage.

Fordringshaverne har en væsentlig interesse i konkursens forløb, da dette er afgørende for deres mulighed for at modtage dividende. Det er derfor også i fordringshavernes interesse, at konkursboets berettigede krav effektivt inddrives. Der ses dog ikke at være nogle særlige forhold ved netop en aftale om third party funding, som pålægger kurator yderligere forpligtelser over for fordringshaverne, end

¹³¹ Konkurslovscommentaren, s. 888

¹³² Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 373

hvad der allerede følger af KL § 110 og principperne i KL § 137. Det centrale for fordringshaverne må være, at konkursboets krav forfølges, og at dette foregår på den for fordringshaverne mest fordelagtige måde. Dette sikrer KL § 110 og brugen af principperne i KL § 137, hvorfor der formentlig ikke er behov for at pålægge kurator yderligere forpligtelser.

Såfremt kurator vurderer, at konkursboet har et berettiget krav, skal kurator som klart udgangspunkt ikke tage hensyn til modpartens interesser. Spørgsmålet er dog, om kurator ved brug af third party funding bør underrette modparten om aftalen. Er der tale om en anden sag end en omstødsessag, er der ikke noget, som kan begrunde, at modparten underrettes, idet modparten ingen beskyttelsesværdig interesse har heri. Såfremt der er tale om en omstødsessag, bliver modparten efterfølgende fordringshaver i boet, hvorfor denne kan have en interesse i at blive bekendt med finansieringsaftalen på lige fod med boets eksisterende fordringshavere.¹³³ Idet modparten på tidspunktet for indgåelsen af finansieringsaftalen ikke er fordringshaver, og kurator skal varetage fordringshavernes interesse, er det mest nærliggende at konkludere, at kurator ikke skal informere modparten om finansieringsaftalen.

Betænkelighederne vedrørende anvendelsen af third party funding, som beskrevet i afsnit 8.3, gør sig ikke i samme grad gældende, når konkursboet anvender finansieringsformen. Dette skyldes, at kurator er professionel, hvorfor der ikke er samme risiko for, at den finansierende tredjemand overtager kontrollen med sagen eller, at konkursboet ikke er tilstrækkeligt oplyst om virkningen af aftalen. Herudover vil risikoen for, at kurator grundet finansieringen starter unødvendige retssager være minimal. Ved konkursboets indgåelse af aftaler om third party funding, er der derimod risiko for, at forlig i mindre grad vil blive indgået. Dette begrundet i, at tredjemand typisk vil betinge sin sikkerhedsstillelse af, at sagen bliver afgjort ved domstolene.¹³⁴ Tredjemand har derved en interesse i, at konkursboet ikke indgår forlig med modparten. På baggrund heraf bør kurator forbindelse med indgåelsen af aftalen sikre sig, at det er muligt at indgå forlig med modparten, idet dette kan være mere fordelagtigt for boet.

Der er således visse forhold, som kurator bør være opmærksom på, inden en aftale om third party funding indgås. Disse forhold bliver dog allerede varetaget af KL § 110 og principperne i KL § 137, hvorfor der formentlig ikke er behov for at underlægge kurator yderligere forpligtelser

9.1.3.3. Sammenfattende om third party funding i konkursretligt regi

Det må konkluderes, at der i dansk konkursret ikke er nogle principelle begrænsninger i at tillade, at konkursboet indgår aftaler om procesfinansiering med en tredjemand mod en del af sagsgenstanden som vederlag. Ligebehandling af fordringshaverne er ét af de væsentligste konkursretlige principper,

¹³³ L 1999 FT 2009-10: Forslag til lov om ændring af konkursloven og forskellige andre love s. 114

¹³⁴ H. van Boom: Litigation, Costs, Funding and Behaviour, s. 23

og third party funding kan således være med til at sikre ”access to justice” på det konkursretlige område.

Såfremt third party funding skal benyttes i forbindelse med en konkurs, skal finansieringsformen tilpasses de konkursretlige principper. Dette indebærer, at kurator skal overholde de forpligtelser, der kan udledes af KL §§ 110 og 137, hvorefter kurator skal informere fordringshaverne og undersøge markedet inden en finansieringsaftale indgås. Forpligtelserne kan formentlig ikke udstrækkes til at omfatte andet, idet hensynene til fordringshaverne og skyldner herved er tilstrækkeligt varetaget.

9.2. Særligt om U 2017.1815 H

I U 2017.1815 H tog Højesteret stilling til retsvirkningerne af en finansieringsaftale, som et konkursbo havde indgået med en fordringshaver. Som et vilkår i finansieringsaftalen krævede fordringshaveren 50 % af provenuet fra sagen i vederlag for at stille sikkerhed.

I U 2017.1815 H havde et konkursbo ikke midler til selv at føre en omstødsessag, hvorfor en fordringshaver stillede sikkerhed for omkostningerne forbundet med retssagen mod at få 50 % af provenuet ved retssagen. Kurator havde forinden indgåelsen af aftalen med fordringshaveren orienteret de øvrige fordringshavere herom og afsøgt mulighederne for at opnå en bedre aftale. Højesteret godkendte finansieringsaftalen, idet prisen herfor var rimelig, hvorfor aftalen ikke blev tilsidesat.

Den begunstigede nedlagde påstand om, at aftalen var i strid med lighedsprincippet og konkursordenen, og at aftalen derfor skulle tilsidesættes. Dette var begrundet i, at den finansierende fordringshaver ifølge aftalen ville modtage en del af sagsgenstanden – og dermed konkursmassen – uden om boet, hvilket betød, at denne umiddelbart fik en højere dækning, end hvad der følger af konkursordenen. Denne påstand blev dog ikke taget til følge. Af Højesterets præmisser følger:

”Konkursboet ønskede at gennemføre omstødsessagen, men havde ikke tilstrækkelige midler hertil uden sikkerhedsstillelse for omkostningerne. Kurator orienterede alle kreditorerne om situationen og om det tilbud om sikkerhedsstillelse, der blev fremsat af Den Jyske Sparekasse, herunder prisen for denne sikkerhedsstillelse. Kurator afsøgte endvidere mulighederne for at opnå et bedre tilbud. Ingen af kreditorerne fremsatte et bedre tilbud eller protesterede imod kurators indstilling om at udnytte Den Jyske Sparekasses tilbud. Under de anførte omstændigheder finder Højesteret, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte aftalen mellem konkursboet og Den Jyske Sparekasse vedrørende sikkerhedsstillelse for omkostningerne ved omstødsessagen, heller ikke i forhold til Jyske Bank.”

I dommen tillægges det således betydelig vægt, at kurator afdækkede mulighederne for at opnå den bedst mulige finansiering til gavn for boet. Endvidere tillægges det vægt, at kurator orienterede fordringshaverne om, at tilbuddet om finansieringen ville blive antaget, såfremt et bedre tilbud ikke fremkom.

Spørgsmålet er herefter, hvordan den indgåede finansieringsaftale skal klassificeres, hvilke krav der i almindelighed kan opstilles før en sådan aftale gyldigt kan indgås, og hvordan fordringshaverens dividende påvirkes af aftalen. Disse spørgsmål vil blive belyst i nedenstående afsnit.

9.2.1. Klassifikation af finansieringsaftalen

De i afsnit 9.1. beskrevne finansieringsformer giver konkursboet mulighed for at opstarte retssager på boets vegne på trods af manglende midler hertil. Dette medfører, at kurator i vidt omfang har mulighed for at varetage boets interesser også i situationer, hvor midlerne umiddelbart ikke er til stede. Finansieringsaftalen i U 2017.1815 H adskiller sig fra situationen i KL § 137, ligesom aftalen ikke er et typisk eksempel på en aftale om sikkerhedsstillelse, salg af omstødelleskrav eller third party funding, som beskrevet i afsnit 9.1.1 - 9.1.3.

Finansieringsaftalen som kurator og fordringshaveren indgik har visse ligheder med de i afsnit 9.1.1 beskrevne regler om vederlagsfri sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver, idet sikkerhedsstillelsen netop blev stillet af en fordringshaver. Aftalen er dog ikke sammenfaldende hermed, da fordringshaveren i U 2017.1815 H betingede sikkerhedsstillelsen af, at denne modtog et på forhånd aftalt provenu.

Finansieringsaftalen kan heller ikke klassificeres som et salg af et omstødelleskrav på trods af, at vederlaget for sikkerhedsstillelsen minder om den transport, som en køber af et omstødelleskrav opnår. Dette skyldes, at der er forskel på sagsøger. I U 2017.1815 H var sagsøger konkursboet, hvorimod sagsøger efter et salg af et omstødelleskrav vil være køberen og ikke konkursboet.

Finansieringsaftalen indgået af kurator og fordringshaveren har samtidig visse ligheder med de i afsnit 9.1.3 beskrevne regler om third party funding, idet fordringshaveren krævede vederlag for sikkerhedsstillelsen, ligesom vederlaget var afhængig af sagens udfald. Aftalen adskiller sig imidlertid også fra en aftale om third party funding, da fordringshaveren allerede før sikkerhedsstillelsen havde en interesse i sagens udfald, da omstødellessagen påvirkede dennes mulighed for at modtage dividende.

Der er således hverken tale om en almindelig aftale om sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver, et salg af et omstødelleskrav eller en typisk aftale om tredjemandsfinansiering. Der er nærmere tale om en mellemform, hvor momenter af alle finansieringsformerne indgår. En sådan finansieringsaftale kan kategoriseres som en aftale om en *vederlagsbetinget sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver*.

9.2.2. Krav til aftalen om fordringshavers vederlagsbetingede sikkerhedsstillelse

U 2017.1815 H åbner muligheden for, at en fordringshaver kan kræve et vederlag for at stille sikkerhed for sagsomkostningerne ved et konkursbos retssag. Idet fordringshaver ved en sådan aftale kan

opnå en højere dækning end boets øvrige fordringshavere, er spørgsmålet herefter, på hvilke vilkår konkursboet kan indgå sådanne aftaler.

På baggrund af konkurslovens almindelige regler sammenholdt med præmisserne i U 2017.1815 H kan der formentlig udledes en række betingelser, som skal være opfyldt før en aftale om sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver mod betaling kan accepteres.

9.2.2.1. Manglende midler i konkursboet

Konkursboet var i U 2017.1815 H uden tilstrækkelige midler til at anlægge en omstødsessag, som efter kurators mening burde anlægges. Det skal herefter vurderes, om det er et krav, at konkursboet er uden midler, eller om det også er muligt at indgå en finansieringsaftale i situationer, hvor boet *har* tilstrækkelige midler.

Såfremt konkursboet *selv finansierer* en retssag, forbliver hele sagsgenstanden i konkursboet, såfremt sagen vindes. Dette er en væsentlig fordel, idet konkursboet herved ikke skal afholde omkostninger forbundet med en udefrakommende finansiering. Omvendt vil konkursboet være alene om at afholde de omkostninger, der vil blive pålagt konkursboet, såfremt sagen tabes.

Opnår konkursboet en finansieringsaftale med en fordringshaver, vil konkursmassen øges, såfremt sagen vindes. Konkursmassen vil dog ikke øges i samme omfang, som hvis konkursboet selv havde finansieret retssagen. Dette fordi den finansierende tredjemand skal have del i provenuet. Vederlaget til tredjemand har dog status som et krav efter KL § 93, nr. 3, hvorfor tredjemand alene vil få del i provenuet, såfremt der er dækning til § 93-kravene.¹³⁵ Taber konkursboet retssagen, vil konkursboet have afholdt færre udgifter, end tilfældet havde været, såfremt konkursboet selv havde finansieret retssagen, idet fordringshaver alene skal have vederlag, såfremt sagen vindes, og fordi fordringshaveren afholder udgifterne ved retssagen.

Derfor kan det først efter retssagen er afsluttet endeligt klarlægges, om det var mest fordelagtigt for konkursboet at opnå finansiering fra en fordringshaver, eller om det var mere fordelagtigt for konkursboet selv at finansiere sagen.

På baggrund heraf er det tvivlsomt, om der kan opstilles et egentligt krav om, at konkursboet skal være uden tilstrækkelige midler, før der kan indgås en aftale om finansiering.

¹³⁵ Ørgaard: Konkursret, s. 180

9.2.2.2. Informationspligt

Det skal herefter vurderes om kurator, forinden en finansieringsaftale accepteres, skal informere de øvrige fordringshavere herom og i bekræftende fald, hvordan dette skal ske.

Inden et krav opgives i henhold til KL § 137, har kurator en informationspligt over for fordringshaverne. En tilsvarende forpligtelse til at informere kan udledes i den situation, hvor kurator på grund af manglende midler vil opgive kravet, med mindre en fordringshaver stiller vederlagsfri sikkerhed herfor, jf. afsnit 9.1.1.2. Såfremt en fordringshaver stiller sikkerhed, og *samtidig kræver vederlag herfor*, må en tilsvarende informationspligt derfor kunne opstilles. Dette fordi de samme hensyn til fordringshaverne gør sig gældende, og fordi en finansieringsaftale, hvor der skal betales et vederlag herfor, er mere indgribende over for boet end en tilsvarende aftale uden betaling af vederlag. Der henvises i den forbindelse til afsnit 9.1.1.2. vedrørende fordringshavers vederlagsfrie sikkerhedsstillelse.

I U 2017.1815 H orienterede kurator samtlige fordringshavere om boets situation og om den tilbudte finansieringsaftale, herunder prisen for denne. Ingen fordringshavere fremkom efter informationen med et bedre finansieringstilbud eller protesterede mod indgåelsen af aftalen. Højesteret fremhævede dette som et væsentligt moment for ikke at tilsidesætte aftalen. Det kan ikke af Højesterets præmisser udledes, om manglende information til fordringshaverne ville have medført, at aftalen ville blive tilsidesat, men på baggrund af Højesterets begrundelse ses dette ikke usandsynligt.

Det kan således på baggrund af U 2017.1815 H sammenholdt med principperne i KL § 137 udledes, at kurator har en egentlig informationspligt over for fordringshaverne, inden en finansieringsaftale indgås. Samtidig må det kræves, at kurator, efter at have opfyldt sin informationspligt, indrømmer fordringshaverne rimelig tid til at reagere på finansieringsaftalen.

Spørgsmålet er herefter, *hvordan* kurator skal informere fordringshaverne om finansieringsaftalen. Kurator har frit valg til at forelægge ethvert boanliggende på en skiftesamling.¹³⁶ Der kan dog ikke opstilles et krav om, at kurator *skal* forelægge finansieringsaftalen på en skiftesamling, idet kurator ikke har pligt til at forelægge andet end konkursboets slutregnskab og udlodning.¹³⁷

KL § 125 fastlægger omfanget af den information, som kurator i henhold til KL har pligt til at give fordringshaverne i cirkulæreskrivelserne. Bestemmelsen er ikke udtømmende, men opstiller alene minimumskrav til hvilke informationer fordringshaverne skal have, og hvornår disse skal modtages. Nødvendiggør boets karakter, at der fremsendes yderligere informationer til fordringshaverne, bør

¹³⁶ Konkurslovskommentaren, s. 807

¹³⁷ Konkurslovskommentaren, s. 787

kurator snarest fremsende disse.¹³⁸ Som et eksempel på hvornår boets karakter nødvendiggør, at fordringshaverne skal have yderligere information end, hvad der fremgår af KL § 125, nævner bet. 1273/1994 situationen, hvor boet ikke har tilstrækkelige midler til at anlægge en omstødelsessag.¹³⁹ Dette for at sikre, at fordringshaverne har mulighed for at stille sikkerhed eller overtage sagen.

Idet der i ovennævnte situationer skal udsendes en cirkulæreskrivelse, må det formentlig kunne udledes, at kurator, for at opfylde sin informationsforpligtelse, skal informere fordringshaverne om finansieringsaftalen i en cirkulæreskrivelse. Informationen kan gives i forbindelse med, at de obligatoriske cirkulæreskrivelser fremsendes, men også i en selvstændig cirkulæreskrivelse.¹⁴⁰

Udstedes cirkulæreskrivelsen i henhold til KL § 125, stk. 2 skal denne fremsendes til samtlige fordringshavere. Cirkulæreskrivelsen skal derimod alene fremsendes til de fordringshavere, som forventes at kunne opnå dividende, såfremt denne udstedes i henhold til KL § 125, stk. 4.¹⁴¹

9.2.2.3. Undersøgelsespligt

Spørgsmålet er herefter om kurator har pligt til at undersøge mulighederne for at opnå et for konkursboet bedre tilbud for at sikre, at boet opnår den bedst mulige finansieringsaftale.

Det fremgår af KL § 110, at kurator skal varetage boets interesser. Dette indebærer bl.a., at kurator skal sikre, at boets aktiver bliver solgt på de bedst mulige vilkår, hvorfor kurator skal indhente flere tilbud i forbindelse med salget.¹⁴² Idet kurator ved salg af boets aktiver pålægges en undersøgelsespligt, er det nærliggende at konkludere, at kurator tilmed er underlagt en sådan pligt ved indgåelse af aftaler på vegne af boet. Dette skyldes, at aftalen, uanset om der er tale om en aftale om salg af et aktiv eller en finansieringsaftale, har en økonomisk virkning for boet og derved fordringshaverne. Fordringshaverne har derved også ved indgåelsen af en finansieringsaftale en interesse i, at denne sker på bedst mulige vilkår for boet.

På baggrund af KL § 110 sammenholdt med, at Højesteret i U 2017.1815 H lagde vægt på, at kurator forinden indgåelsen af finansieringsaftale havde afsøgt mulighederne for at opnå en bedre finansieringsaftale, må det konkluderes, at kurator inden indgåelse af en finansieringsaftale er underlagt en undersøgelsespligt.

¹³⁸ Bet. 1273/1994, s. 61

¹³⁹ Bet. 1273/1994, s. 61

¹⁴⁰ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 263

¹⁴¹ Hansen mfl.: Insolvensprocesret, s. 307

¹⁴² Konkurslovskommentaren s. 781

Det kan herefter overvejes, om kurator kan opfylde sin undersøgelsespligt alene ved at informere fordringshaverne, eller om denne skal afsøge muligheden for at opnå finansiering andetsteds. Da kurators informationspligt formentlig skal opfyldes ved information om finansieringsaftalen i cirkulæreskrivelserne, og da disse alene skal sendes til fordringshaverne og skifteretten, må kurators undersøgelsespligt også kunne opfyldes ved blot at informere fordringshaverne, idet kurator samtidig med informationen til fordringshaverne undersøger markedet for bedre tilbud. Har kurator derimod en konkret viden om, at en anden er interesseret i at stille sikkerheden på bedre vilkår, vil undersøgelsespligten ikke kunne opfyldes ved blot at informere fordringshaverne om finansieringsaftalen.

9.2.2.4. Sammenfattende om krav til fordringshavers vederlagsbetingede sikkerhedsstillelse

Sammenfattende kan der af konkursloven og U 2017.1815 H udledes nogle betingelser, som skal være opfyldt, før en finansieringsaftale mellem en fordringshaver og konkursboet kan indgås.

Disse betingelser omfatter en pligt for kurator til at underrette fordringshaverne om aftalen og dens indhold, ligesom det kan kræves, at der foretages nærmere undersøgelser af, om finansieringsaftalen er den økonomisk bedste for boet. Disse forpligtelser er i et vist omfang sammenhængende, idet informationspligten kan anses som en del af undersøgelsespligten. Dette skyldes, at kurator gennem informationen vil blive oplyst, om en fordringshaver ønsker at fremkomme med et bedre tilbud om finansiering. Det er dog hensigtsmæssigt at anse betingelserne som selvstændige, idet kurator ikke nødvendigvis opfylder sin undersøgelsespligt ved blot at informere fordringshaverne om finansieringsaftalen.

Der kan formentlig ikke opstilles som et krav, at boet selv mangler midler til at føre retssagen, da også boer med tilstrækkelige midler kan have en legitim interesse i at indgå finansieringsaftaler.

9.2.3. Fordringshavers ret til dividende efter at have stillet en vederlagsbetinget sikkerhed

Såfremt en fordringshaver mod vederlag stiller sikkerhed for de omkostninger, der er forbundet med konkursboets førelse af en retssag, kan det påstås, at fordringshaveren opnår en større dækning end de øvrige fordringshavere, såfremt sagen vindes. Spørgsmålet er herefter om fordringshaver har ret til at modtage dividende af sin fulde fordring ved boets afslutning, eller om fordringshavers fortjeneste skal fratrækkes.

Eksempel 6: En fordringshaver har anmeldt et krav i et konkursbo på kr. 1.000.000. Fordringshaveren stiller efterfølgende sikkerhed for boets omkostninger i forbindelse med førelsen af en retssag mod at modtage 30 % af proventet, såfremt sagen vindes. Sagsgenstanden udgør kr. 500.000. Hvis retssagen vindes, modtager fordringshaveren kr. 150.000. Spørgsmålet er herefter, om fordringshaveren har ret til at modtage dividende af kr. 1.000.000 eller alene kr. 850.000.

Tillades fordringshaveren dividende af sin fulde fordring, kan de øvrige fordringshavere påstå, at der ikke foreligger ligebehandling, idet fordringshaveren allerede har opnået dækning for en del af sin fordring gennem vederlaget for sikkerhedsstillelsen.

Ifølge det konkursretlige lighedsprincip skal fordringshaverne behandles lige. Dette indebærer, at kurator ikke må give en fordringshaver mere, end hvad der følger af konkursordenen. Det skal derfor vurderes, om det er i strid med lighedsprincipet, såfremt den finansierende fordringshaver modtager dividende af sin fulde fordring. Indgår konkursboet en finansieringsaftale, forpligtes boet af denne på lige fod med andre kontrakter, som dette vælger at indgå.¹⁴³ Vederlaget bør derfor ikke anses som en del af den forpligtelse, som *skyldner* har påtaget sig over for fordringshaveren, men i stedet som en forpligtelse påtaget af boet. Dette indebærer, at vederlaget for sikkerhedsstillelsen ikke skal sammenblandes med den fordring, som fordringshaveren har anmeldt, hvorfor fordringshaveren ikke har opnået større dækning, end denne var berettiget til i henhold til konkurslovens regler.

Idet vederlaget til fordringshaveren minder om den transport, der gives ved salg af et omstødelseskrav, er det i det væsentligste de samme betragtninger, der gør sig gældende ved spørgsmålet om fordringshavers ret til dividende ved sikkerhedsstillelse mod vederlag som ved køb af omstødelseskrav, jf. afsnit 9.1.2.3. Da situationerne er sammenlignelige, skal spørgsmålet formentlig besvares på samme måde, som i afsnit 9.1.2.3. Dette betyder, at konkursboet og fordringshaveren ved indgåelse af finansieringsaftalen kan forhandle om aftalens vilkår, herunder om fordringshaveren har ret til dividende af sin fulde fordring. Såfremt aftalen ikke forholder sig til spørgsmålet, er det formentlig mest rigtigt at tillade, at fordringshaveren får dividende af sin fulde fordring.

9.3. Den ugunstige finansieringsaftale

Når konkursboet indgår finansieringsaftaler, skal kurator i henhold til ovenstående sikre, at markedet undersøges, og at fordringshaverne underrettes. Dette for at sikre, at det bedst mulige finansieringsstilbud antages. Spørgsmålet er herefter, om der kan opstilles en yderligere forpligtelse for kurator til alene at indgå finansieringsaftaler, der er gunstige for boet.

Det fremgår af KL § 110, at kurator skal varetage boets interesse, når der disponeres på boets vegne. Som følge heraf bør kurator alene indgå aftaler, som kurator, *på tidspunktet for aftalens indgåelse*, skønner vil påvirke fordringshavernes dividende positivt.

Finansieringsaftalen kan påvirke fordringshavernes dividende, idet vilkårene heri kan være bestemmende for, i hvilket omfang konkursmassen øges. Finansieringsaftalen kan derfor både være ugunstig,

¹⁴³ Konkurslovskommentaren, s. 702

såfremt aftalen indgås med en fordringshaver, og hvis aftalen indgås med en udenforstående tredjemand (third party funding). En aftale om *vederlagsfri* sikkerhedsstillelse vil ikke kunne anses som ugunstig, idet denne finansieringsform er vederlagsfri for konkursboet.

I nærværende afsnit vil forhold, som kan tænkes at gøre aftalen ugunstig, blive præsenteret. I eksemplerne forudsættes det, at kurator har efterlevet sin undersøgelses- og informationsforpligt. Der er ikke tale om en udtømmende omregning, idet også andre forhold end nedenstående kan medføre, at en finansieringsaftale er til ugunst for boet.

9.3.1. Indsigelser fra fordringshaver

I U 2017.1815 H lagde Højesteret vægt på, at ingen af boets øvrige fordringshavere protesterede mod den af kurator indgåede finansieringsaftale. Det kan derfor overvejes, om Højesterets resultat havde været anerkendt, såfremt fordringshaverne havde gjort indsigelse mod finansieringsaftalens indhold.

Inden indgåelsen af en finansieringsaftale har kurator vurderet, at det er mere fordelagtigt for konkursboet at anlægge sagen med udefrakommende finansiering end at opgive kravet. Det vil derfor være problematisk, såfremt en enkelt fordringshaver ved uenighed med kurators beslutning vil kunne blokere for indgåelsen af finansieringsaftalen og derved førelsen af retssagen. En sådan veto for den enkelte fordringshaver vil være hæmmende for boet, og bobehandlingen vil i yderste tilfælde kunne gå i stå.

Da der ikke i konkursloven indrømmes den enkelte fordringshaver en veto vedrørende kurators beslutninger, må fordringshaver som udgangspunkt acceptere disse.¹⁴⁴ Derfor kan en indsigelse vedrørende konkursboets finansieringsaftaler ikke bevirke, at kurator ikke kan indgå disse. Er fordringshaver utilfreds med kurators behandling af boet, må denne rette henvendelse til skifteretten med henblik på eksempelvis at meddele kurator et pålæg i henhold til KL § 127 eller afsætte kurator, jf. KL § 114, stk. 1.¹⁴⁵ Den fordringshaver, der gør indsigelse, må derfor som udgangspunkt selv fremkomme med et bedre finansieringstilbud, såfremt konkursboet skal forhindres i at antage et allerede foreliggende tilbud.

Er fordringshaver ikke i stand til at fremkomme med et bedre tilbud, må der være en formodning for, at konkursboet har antaget det bedste tilbud, såfremt informations- og undersøgelsespligten er iagttaget. En finansieringsaftale må dog i nogle tilfælde kunne være ugunstig på trods af, at ingen fordringshaver fremkommer med et bedre finansieringstilbud. Såfremt ingen fordringshaver er i stand til at give et økonomisk bedre tilbud, bevirker dette ikke, at konkursboet kan antage et hvilket som helst finan-

¹⁴⁴ Hansen: Insolvensprocesret, s. 312

¹⁴⁵ Hansen: Insolvensprocesret, s. 313

sieringstilbud. Der må derfor være en grænse for kurators skøn ved finansieringsaftalens indgåelse, eksempelvis vedrørende vederlagets størrelse. Endvidere bør en fordringshaver ikke være nødsaget til at stille midler til rådighed for førelsen af en usikker retssag blot for at undgå, at konkursboet indgår en dårlig finansieringsaftale.

9.3.2. Det aftalte vederlag

Såfremt den finansierende tredjemand kræver en væsentlig del af sagsgenstanden for at finansiere retssagen, kan det overvejes, om dette i sig selv kan begrunde, at finansieringsaftalen anses som ugunstig for boet.

Hvis den finansierende tredjemand kræver 100 % af provenuet, vil aftalen som udgangspunkt ikke have nogen gavnlig virkning for boet, hvorfor konkursboet ikke bør indgå denne. Situationen kan sammenlignes med, at kurator forærer konkursboets aktiver væk.

Er den finansierende tredjemand samtidig fordringshaver i boet, vil aftalen i visse tilfælde kunne være gavnlig på trods af, at der kræves 100 % af provenuet i vederlag. Dette kan være tilfældet, såfremt fordringshaveren helt eller delvist trækker sin anmeldelse i konkursboet som et vilkår i finansieringsaftalen. Hertil må dog kræves, at boets øvrige fordringshaveres dividende *ikke* påvirkes negativt af aftalen. Er der tale om en omstødsessag, må det derfor som minimum kræves, at den anmeldelse, der trækkes, er større end sagsgenstanden.

Eksempel 7: En fordringshaver kræver 100 % af provenuet i vederlag for sikkerhedsstillelse i forbindelse med en omstødsessag. Sagsgenstanden er på kr. 500.000. Det aftales som et vilkår, at fordringshaveren samtidig skal trække sin anmeldelse på kr. 800.000. Efter sagen vindes, anmelder *den begunstigede* et krav på kr. 500.000. Der er således færre anmeldte fordringer end før omstødsessagen. Finansieringsaftalen har således været gavnlig for boet på trods af, at fordringshaver krævede 100 % af provenuet som vederlag for sikkerhedsstillelsen.

Det kan således forekomme, at en aftale, hvor der kræves 100 % af provenuet fra en retssag, anses som gavnlig. Dette forudsætter dog, at aftalen indgås med en fordringshaver, idet en udenforstående tredjemand ikke har en anmeldelse, som denne kan trække.

Kræver fordringshaver et mindre provenu end 100 %, kan aftalen også være ugunstig for boet. På trods af at Højesteret i U 2017.1815 H godkendte en finansieringsaftale, hvor vederlaget var aftalt til 50 % af provenuet, kan der ikke opstilles en fast grænse for vederlagets procentvise størrelse. Den øvre procentvise grænse må afhænge af konkursboets beskaffenhed, idet fordringshavernes dividende ikke må falde på baggrund af finansieringsaftalen.

Eksempel 8: Forud for indgåelsen af en finansieringsaftale var den forventede dividende på 60 % til de simple fordringshavere, som i alt havde anmeldt for kr. 2.000.000. Konkursboet indgår en finansieringsaftale med en fordringshaver til førelse af en omstødsessag til værdi af kr. 750.000. Vederlaget aftales til 50 %. Når omstødsessagen vinder, øges bomassen med kr. 375.000 efter vederlaget er betalt, mens der anmeldes yderligere kr. 750.000 i boet, hvorfor den endelige dividende vil blive på 57,3 %, hvis der ses bort fra sagsomkostninger.

På baggrund af ovenstående kan det udledes, at en aftale, hvori der kræves 100 % af provenuet, ikke altid skal anses som ugunstig, ligesom aftaler, hvor der kræves mindre provenu, ikke altid skal anses som gunstige. Det vil således ikke altid være rimeligt at kræve 50 % af provenuet i vederlag, på trods af at Højesteret i U 2017.1815 H godkendte en sådan aftale. Den øvre procentvise grænse afhænger af den forventede dividende forinden finansieringsaftalens indgåelse.

9.3.3. Sikkerhedsstillelse fra fordringshaver placeret lavere i konkursordenen

I det følgende vil det blive vurderet, om en finansieringsaftale kan være ugunstig over for konkursboets øvrige fordringshavere, såfremt kurator indgår en aftale med en fordringshaver, der er dårligere stillet i konkursordenen, end en begunstiget vil være efter gennemførelsen af en *omstødsessag*.

Såfremt dividenden på baggrund af finansieringsaftalen falder, må aftalen anses som ugunstig. Dette følger allerede af afsnit 9.3.2, hvori en aftale vil være ugunstig for konkursboet, såfremt provenuet krævet af fordringshaveren påvirker dividenden negativt. Spørgsmålet er herefter, om en aftale kan være ugunstig, såfremt dividenden *ikke* påvirkes negativt, men at provenuet går til en kreditor, der befinder sig i en konkursklasse, der ikke skal modtage dividende.

Eksempel 9: Der findes i et konkursbo en utvivlsom omstødelig disposition. Omstødes denne disposition, vil den begunstigede have et § 97-krav mod konkursboet. En efterstillet fordringshaver efter KL § 98 tilbyder at finansiere omstødsessagen mod en del af sagsgenstanden som vederlag. Spørgsmålet er herefter, om det påvirker rimeligheden af finansieringsaftalen, at det er en dårligere stillet fordringshaver, der finansierer retssagen.

Så længe finansieringsaftalen har en positiv virkning på dividenden, bør aftalen ikke anses for ugunstig, blot fordi det er en efterstillet fordringshaver, der modtager vederlag for sikkerhedsstillingen. Situationen kan sammenlignes med, at konkursboet indgår en finansieringsaftale med en udenforstående tredjemand.

Det kan diskuteres, om der i en situation hvor to fordringshavere i forskellige konkursklasser afgiver *samme* finansieringstilbud, påhviler konkursboet en forpligtelse til at antage tilbuddet fra den bedst stillede fordringshaver. Idet konkursloven bygger på et princip om, at skyldners aktiver skal fordeles ligeligt mellem dennes fordringshavere, bør det som udgangspunkt være underordnet, hvilket af finansieringstilbuddene der antages. Reglerne om konkursordenen i KL kapitel 10 er dog en fravigelse af

princippet om fuldstændig ligelig fordeling mellem fordringshaverne.¹⁴⁶ Idet konkursordnen opstiller principper for, hvilke fordringshavere der skal modtage dækning først, må det antages, at konkursboet skal antage finansieringstilbuddet fra den bedst stillede fordringshaver. Hvis konkursboet indgår aftalen med den dårligst stillede fordringshaver, vil dette formentlig medføre, at finansieringsaftalen er til ugunst over for den bedre stillede fordringshaver, der fremkom med et identisk finansieringstilbud.

9.3.4. Sammenfattende om den ugunstige finansieringsaftale

Sammenfattende er der en række forhold som kan bevirke, at en finansieringsaftale kan anses som ugunstig over for fordringshaverne.

En indsigelse fra en fordringshaver medfører som udgangspunkt ikke, at aftalen bliver ugunstig. Kurator skal dog forholde sig kritisk til de modtagne indsigelser, ligesom kurator ikke er frit stillet ved indgåelsen af en finansieringsaftale, blot fordi et bedre tilbud ikke er modtaget. Fordringshavernes manglende midler eller lyst til at finansiere ændrer derfor ikke på konkursboets forpligtelser.

En finansieringsaftale kan anses som ugunstig alene på baggrund af det vederlag, der aftales i finansieringsaftalen. Der kan dog ikke fastsættes en øvre grænse for, hvor stort vederlaget må være, idet det afgørende må være, hvordan dividenden påvirkes.

Hvis konkursboet indgår en finansieringsaftale med en efterstillet fordringshaver til førelsen af en omstødsessag, kan dette medføre at aftalen anses som ugunstig. Dette må dog kræve, at dividenden påvirkes negativt, idet aftalen ikke i sig selv kan anses som ugunstig, blot fordi finansieringen modtages af en efterstillet fordringshaver.

Tidspunktet for vurderingen af, om en finansieringsaftale er ugunstig, er tidspunktet for aftalens indgåelse. Efterfølgende omstændigheder, som at sagen tabes, eller at dividenden mod forventning påvirkes negativt, kan derved ikke bevirke, at aftalen anses som ugunstig.

9.4. Konsekvensen af konkursboet manglende iagttagelse af informations- og undersøgelsespligten og indgåelse af ugunstige aftaler

I nærværende afsnit vil retsvirkningerne af kurators manglende overholdelse af informations- og undersøgelsespligten og indgåelsen af ugunstige aftaler blive undersøgt. Konsekvenserne heraf kan både tænkes at være en tilsidesættelse af finansieringsaftalen, men også at kurator ifalder et erstatningsansvar. Konsekvensen vil tilmed kunne være, at kurator afsættes af skifteretten, jf. KL § 114, hvilket dog

¹⁴⁶ Konkurslovscommentaren, s. 695

vil kræve, at særlige grunde taler herfor. Der vil ikke blive redegjort yderligere for skifterettens mulighed for at afsætte kurator.

9.4.1. Tilsidesættelse af finansieringsaftalen

Af KL § 127 fremgår det, at skifteretten kan tilsidesætte de af kurator truffne beslutninger, hvis kurator har handlet til skade for boet. Formålet med bestemmelsen er at beskytte fordringshaverne mod kurators grove fejl og magtmisbrug.¹⁴⁷ Bestemmelsen skal derfor anses som en sikkerhedsventil, hvor skifteretten har mulighed for at genoprette væsentlige fejl foretaget i forbindelse med bobehandlingen.¹⁴⁸ I nærværende afsnit skal det vurderes, om en finansieringsaftale kan være til skade for boet og derved vil kunne tilsidesættes i medfør af KL § 127. I klarlæggelsen heraf vil KL § 127 først blive beskrevet generelt, hvorefter reglen vil blive analyseret særligt vedrørende konkursboets finansieringsaftaler.

Som udgangspunkt kan kurator udøve de forretnings- og forvaltningsmæssige skøn, der under bobehandlingen findes nødvendige. Derved er det alene de åbenbart urimelige beslutninger, der kan tilsidesættes efter KL § 127. Dette indebærer, at en beslutning ikke kan tilsidesættes, blot fordi skifteretten selv ville have truffet en anden beslutning.¹⁴⁹

I U 2014.1332 Ø blev kurators beslutning om ikke at indtræde i en række verserende retssager ikke tilsidesat, da det af en ad hoc-kurator blev vurderet, at chancen for at vinde sagerne ikke var store. Kurator havde i den pågældende afgørelse foretaget et forretningsmæssigt skøn på baggrund af boets interesser, som ikke fandtes at være til skade for boet. Resultatet var det samme i U 1983.29/2, hvor konkursboets beslutning om at sælge boets faste ejendom ikke blev tilsidesat, idet der ikke var stillet sikkerhed for et bedre tilbud.

Omvendt var der i U 1985.696 Ø handlet til skade for boet. Konkursboet havde overdraget en omtvistet fordring til en anpartshaver for kr. 1. Skifteretten fandt, at overdragelsen var retsstridig overfor modparten, idet konkursboet burde have betinget overdragelsen af en sikkerhedsstillelse for eventuelle sagsomkostninger til modparten. Skifteretten tilsidesatte på baggrund heraf overdragelsen.

Det kan af den sparsomme retspraksis på området ses, at skifteretten typisk ikke tilsidesætter de af konkursboet indgåede aftaler, såfremt kurators har foretaget et forretningsmæssigt forsvarligt skøn til glæde for boet.¹⁵⁰ Omvendt vil aftaler efter KL § 127 i visse tilfælde blive tilsidesat, såfremt aftalen ikke er forretningsmæssigt begrundet for boet.

¹⁴⁷ Konkurslovscommentaren, s. 830

¹⁴⁸ Paulsen: Insolvensret konkurs, s. 871

¹⁴⁹ Bet. 1273/1994, s. 64

¹⁵⁰ Paulsen: Insolvensret – konkurs, s. 871

Spørgsmålet er herefter hvornår en finansieringsaftale vil kunne tilsidesættes efter KL § 127. For at undersøge dette, må det overvejes, hvilke retsvirkninger det har, såfremt konkursboet ved en finansieringsaftales indgåelse ikke opfylder informations- og undersøgelsespligten eller aftalen i sit hele anses som ugunstig.

9.4.1.1. Tilsidesættelse ved manglende iagttagelse af undersøgelses- og informationspligt

Forarbejderne til KL § 127 nævner, at kurators beslutning om salg til underpris eller salg uden tilstrækkelig undersøgelse af salgsmulighederne kan bevirke, at der er handlet til skade for boet.¹⁵¹ Heraf kan det formentlig udledes, at finansieringsaftalen kan tilsidesættes, såfremt kurator ved indgåelsen af denne ikke har opfyldt sin forpligtelse til at undersøge markedet tilstrækkelig. Hertil må det kræves, at der er en vis sandsynlighed for, at en bedre finansieringsaftale kunne være opnået, såfremt konkursboet havde opfyldt sin forpligtelse til at undersøge markedet. Idet KL § 127 er en sikkerhedsventil, som skal sikre boet mod kurators grove fejl og magtmisbrug,¹⁵² vil der formentlig skulle være tale om en finansieringsaftale, som er *væsentlig* dårligere end den finansieringsaftale, som kurator ville have indgået, såfremt markedet var blevet undersøgt tilstrækkeligt.

Konkursboet skal endvidere informere boets fordringshavere om et modtaget finansieringstilbud, inden der indgås endelig aftale herom. Dette for at sikre, at ingen fordringshavere ønsker at fremkomme med et økonomisk bedre tilbud. Boets manglende efterlevelse af informationspligten kan bevirke, at finansieringsaftalen indgås på dårligere vilkår, end hvis der var underrettet. Informationspligten har derfor en nær sammenhæng med undersøgelsespligten, idet kurator ved at informere fordringshavere tilmed undersøger, om det er det bedste tilbud, der antages. Manglende efterlevelse af informationspligten kan således formentlig også føre til, at finansieringsaftalen kan tilsidesættes efter KL § 127. Tilsidesættelse på baggrund af manglende information til fordringshaverne må også forudsætte, at en fordringshaver kan sandsynliggøre, at denne ville fremkomme med et bedre finansieringstilbud, såfremt kurator havde overholdt sin informationspligt.

9.4.1.2. Tilsidesættelse ved indgåelse af ugunstige aftaler

En finansieringsaftale kan være til ugunst for fordringshaverne på en række forskellige måder. Vurderes en finansieringsaftale at være ugunstig, kan den også siges at være til skade for boet, hvilket er kriteriet for, at KL § 127 finder anvendelse.

Det ugunstige ved en finansieringsaftale kan foreligge, hvis provenuet for sikkerhedsstillelsen er for højt, hvis overdragelsen er i strid med konkursordenen eller i andre situationer. Idet kurator indrømmes et vist skøn ved indgåelsen af aftaler, vil en finansieringsaftale ikke blive tilsidesat, såfremt det ikke på forhånd kan afklares, om dividenden egentlig påvirkes positivt eller negativt. Det afgørende

¹⁵¹ Bet. 606/1971, s. 217

¹⁵² Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 138

må således være, om kurator skønner, at finansieringsaftalen vil påvirke dividenden positivt. Alene åbenlyse fejlskøn fra kurator vil kunne bevirke, at en finansieringsaftale tilsidesættes efter KL § 127.

Når den pågældende retssag senere er gennemført, vil det være muligt at afklare, om finansieringsaftalen faktisk har haft en positiv eller negativ effekt på dividenden. Såfremt det her viser sig, at dividenden er blevet påvirket negativt, kan aftalen på dette tidspunkt kategoriseres som at være til skade for boet. Dette tidspunkt vil dog være længe efter finansieringsaftalens indgåelse. Da det er tidspunktet for indgåelsen af aftalen, som er afgørende for, om aftalen kan anses for at ugunstig, vil dette ingen betydning have i vurderingen af om aftalen skal tilsidesættes i henhold til KL § 127.

9.4.2. Ansvar for kurator

På trods af at konkursloven ikke stiller krav herom, er kurator i praksis altid en advokat.¹⁵³ Advokater har på baggrund af deres uddannelse og erhverv oparbejdet en specialviden inden for en lang række juridiske discipliner og bliver på baggrund heraf underlagt et professionsansvar.¹⁵⁴ Dette betyder, at ansvarsbedømmelsen tager udgangspunkt i den faglige norm, der forventes af netop advokater.

Før en advokat kan ifalde ansvar, skal der – foruden være handlet i strid med de faglige normer for advokater og dermed culpøst – også være lidt et tab, være årsagssammenhæng og adækvans.¹⁵⁵

En advokat kan i sin egenskab af *kurator* pådrage sig et erstatningsansvar, idet advokaten i sin rolle som kurator er underlagt de samme faglige normer, som enhver anden advokat. Kurator risikerer således at ifalde ansvar, såfremt der eksempelvis foretages fejlskøn ved indgåelse af overdragelsesaftaler i forbindelse med førelse af retssager mv.¹⁵⁶

Det skal herefter afklares, om kurator kan risikere at ifalde ansvar, såfremt kurator ved indgåelsen af en finansieringsaftale ikke lever op til kravene om at undersøge markedet tilstrækkeligt, underrette fordringshaverne om den indgåede aftale eller såfremt kurator indgår en aftale, der kan kategoriseres som ugunstig for boet.

9.4.2.1. Ansvar for manglende iagttagelse af undersøgelses- og informationspligten

Hvis kurator skal blive erstatningsansvarlig, skal der være et ansvarsgrundlag – den manglende efterlevelse af forpligtelserne skal således kunne kategoriseres som culpøs. I denne vurdering lægges der vægt på, om kurator har udvist den omhu og faglige dygtighed, der normalt må kunne forventes.¹⁵⁷

¹⁵³ Hansen: Insolvensprocesret, s. 204

¹⁵⁴ Halling-Overgaard: Advokaters Erstatningsansvar, s. 50

¹⁵⁵ Halling-Overgaard: Advokaters Erstatningsansvar, s. 361

¹⁵⁶ Halling-Overgaard: Advokaters Erstatningsansvar, s. 228

¹⁵⁷ Bigaard mfl.: Kurators ansvar, ET 2016.79, s. 2

Egentlige overtrædelser af konkursloven kan medføre, at kurator har handlet ansvarspådragende. Adfærd, der ikke direkte er i strid med konkursloven, kan også medføre, at der foreligger det nødvendige ansvarsgrundlag.¹⁵⁸ I retspraksis omhandlende kurators erstatningsansvar lægges der ofte afgørende vægt på, om der reelt har været alternative muligheder til den af kurator truffene beslutning.¹⁵⁹ Er dette ikke tilfældet, vil kurator sjældent ifalde ansvar. Hertil må dog kræves, at kurator ren faktisk har af søgt, om der har været alternativer.

Manglende undersøgelse af markedet forinden en finansieringsaftale indgås, vil således ofte kunne bevirke, at der er handlet ansvarspådragende af kurator. Idet kurator ved at informere fordringshaverne samtidig undersøger markedet for bedre tilbud, vil kurator tilmed kunne ifalde et ansvar, såfremt informationsforpligtelsen ikke iagttages. Har kurator omvendt sikret, at der har været et rimeligt beslutningsgrundlag forinden indgåelsen af en finansieringsaftale, vil risikoen for at blive erstatningsansvarlig være mindre.¹⁶⁰

Ud over et ansvarsgrundlag, skal kurators manglende efterlevelse af undersøgelses- og informationspligten have medført et tab. Såfremt en finansieringsaftale er indgået på dårligere vilkår, end tilfældet havde været, hvis kurator havde efterlevet sine forpligtelser, vil dette påvirke dividenden ved boets afslutning. På baggrund heraf vil konkursboets *fordringshavere* lide et tab. Tabet vil formentlig udgøre forskellen på den dividende, der rent faktisk opnås og den dividende, der var opnået, såfremt kurator havde efterlevet sine forpligtelser og på den baggrund havde opnået en bedre finansieringsaftale. Samtidig vil *den personlige skyldner* med en vis ret kunne påstå, at denne har lidt et tab, idet den personlige skyldner efter konkursen hæfter for de ikke fuldt ud dækkede fordringer.¹⁶¹ Den personlige skyldners tab vil også bestå i differencen mellem den faktisk opnåede dividende og den dividende, som boet kunne have opnået, såfremt kurator havde efterlevet sine forpligtelser.

Foruden kravene om, at der skal være et ansvarsgrundlag, som har medført et økonomisk tab, skal der være årsagssammenhæng og adækvans mellem den udviste skyld og tabet.¹⁶² Det bør især overvejes, om kravet til adækvans gør, at en fordringshaver eller skyldner ikke kan rette krav mod kurator i tilfælde, hvor denne ikke har opfyldt sin undersøgelses- og informationspligt. Dog er der formentlig en sådan sammenhæng mellem finansieringsaftalens indhold og den senere dividende, at tabet ofte vil være adækvat.

¹⁵⁸ Halling-Overgaard: Advokaters Erstatningsansvar, s. 218

¹⁵⁹ Halling-Overgaard: Advokaters Erstatningsansvar, s. 230

¹⁶⁰ Bang-Pedersen: Konkurs, s. 122

¹⁶¹ Konkurslovscommentaren, s. 888

¹⁶² von Eyben: Lærebog i erstatningsret, s. 297

Alle de erstatningsretlige betingelser kan således tænkes at være til stede, hvis kurator ikke efterlever sin undersøgelses- og informationsforpligtelse ved indgåelsen af en finansieringsaftale. I praksis kan det dog være vanskeligt for fordringshaver eller skyldner at *føre beviset* for deres tab. At fordringshaver eller skyldner kan påvise, at der muligvis er lidt et større tab, vil normalt ikke være tilstrækkeligt til at løfte bevisbyrden for, at dette tab rent faktisk er lidt.¹⁶³

9.4.2.2. Ansvar ved indgåelse af ugunstige aftaler

Spørgsmålet er i nærværende afsnit, om kurator kan ifalde ansvar, hvis der indgås en ugunstig finansieringsaftale. I besvarelsen heraf skal det klarlægges, om de almindelige erstatningsretlige betingelser kan være opfyldt i de tilfælde, hvor en for fordringshaverne ugunstig finansieringsaftale indgås.

Der påhviler kurator et professionsansvar i forbindelse med bobehandlingen, jf. ovenstående, hvorfor kurator skal udvise den omhu og faglige dygtighed, der i almindelighed kan kræves af denne. Indgår kurator en finansieringsaftale, som kan anses for ugunstig over for boet, kan det påstås, at kurator ikke har efterlevet sin forpligtelse efter KL § 110 til at varetage boets interesse.

Omvendt indrømmes kurator et vist skøn, når der træffes beslutninger på boets vegne, herunder også beslutninger om hvorvidt konkursboet skal anlægge en retssag eller ej.¹⁶⁴ Kurator må derved også have et vist råderum i forhold til indgåelsen af finansieringsaftaler, som gør det muligt at anlægge de retssager, som i henhold til kurator bør anlægges. Der vil således ikke være et ansvarsgrundlag, såfremt kurator har foretaget et rimeligt skøn ved finansieringsaftalens indgåelse. Er det åbenlyst at sagen er håbløs, vil kurator kunne ifalde et ansvar på trods af, at denne har overholdt sin undersøgelses- og informationspligt. Det afgørende må være, om kurator har foretaget en rimelig juridisk vurdering af forholdet.¹⁶⁵

Ud over et ansvarsgrundlag skal der være lidt et tab, ligesom der skal være årsagssammenhæng og adækvans mellem det lidt et tab og ansvarsgrundlaget. Vedrørende disse betingelser henvises der til afsnit 9.4.2.1, da de samme overvejelser gør sig gældende.

Det kan således forekomme, at kurator bliver erstatningsansvarlig, såfremt denne indgår en ugunstig finansieringsaftale. Hertil må dog kræves, at finansieringsaftalen er ugunstig ud over, hvad kurator med rimelighed kunne skønne på tidspunktet for finansieringsaftalens indgåelse, ligesom de øvrige erstatningsretlige betingelser skal være opfyldt.

¹⁶³ Halling-Overgaard: Advokaters Erstatningsansvar, s. 350

¹⁶⁴ Bigaard mfl.: Kurators ansvar, ET 2016.79, s. 3

¹⁶⁵ Bigaard mfl.: Kurators ansvar, ET 2016.79, s. 3

9.5. Påberåbelse af konkursboets manglende iagttagelse af informations- og undersøgelsespligten og ugunstige aftaler

En retssag skal anlægges af en part, som har den fornødne retlige interesse i sagen. Dette indebærer, at en sagsøger alene kan anlægge en retssag, og derved påberåbe sig forhold vedrørende en finansieringsaftale, hvis denne har en retlig interesse i sagen.¹⁶⁶ I nedenstående afsnit skal det klarlægges, hvem der kan påberåbe sig, at kurator i forbindelse med indgåelsen af en finansieringsaftale ikke har opfyldt sin undersøgelses- eller informationsforpligtelse eller har indgået en for boet ugunstig aftale. Personkredsen som kan tænkes at gøre indsigelse mod finansieringsaftalen er fordringshaverne, modparten og skyldner selv, hvorfor nedenstående afsnit er opdelt herefter.

Skifteretten behandler tvister om boets behandling, jf. KL § 242. Herudover behandler skifteretten sager, hvor boet er part, såfremt sagen ikke er anlagt af boet. Kompetencen er således ved konkursboets retssager delt mellem skifteretten og de almindelige domstole.¹⁶⁷ Gøres det gældende, at en finansieringsaftale skal tilsidesættes i henhold til KL § 127, er der tale om en tvist vedrørende boets behandling, hvorfor en sådan sag skal anlægges ved skifteretten. Gøres et erstatningskrav mod kurator gældende, skal sagen anlægges hos de almindelige domstole, idet sagen ikke vedrører konkursboet.¹⁶⁸

9.5.1. Fordringshavers påberåbelse

Konkursboets fordringshavere risikerer at skulle bære det tab, der er forbundet med skyldners insolvens. Fordringshaverne har derfor en væsentlig interesse i, at konkursboet administreres effektivt, da dette kan være afgørende for, om den enkelte fordringshaver ved boets afslutning får hel eller delvis dækning af sit krav.¹⁶⁹

Dette gør sig gældende gennem hele bobehandlingen, og dermed også i situationer, hvor konkursboet indgår finansieringsaftaler. Såfremt konkursboet indgår en fordelagtig finansieringsaftale, vil dette bevirke, at fordringshavernes mulighed for at modtage hel eller delvis dækning øges. Omvendt vil en ugunstig finansieringsaftale indgået af konkursboet tilsvarende mindske fordringshavernes muligheder for at modtage hel eller delvis dividende.

Det skal derfor afklares, om en fordringshaver kan gøre indsigelse mod en finansieringsaftale med den virkning, at denne enten tilsidesættes efter KL § 127 eller, at kurator bliver erstatningsansvarlig over for fordringshaveren.

¹⁶⁶ Bang-Pedersen mfl.: Den Civile Retspleje, s. 134

¹⁶⁷ Bang-Pedersen mfl.: Konkurs, s. 577

¹⁶⁸ Bigaard mfl.: Kurators ansvar, ET 2016.79, s. 4

¹⁶⁹ Schiøtz mfl.: Konkursprocessen, s. 149

Såfremt en fordringshaver ønsker en finansieringsaftale mellem konkursboet og en finansierende part tilsidesat, kan dette ske med hjemmel i KL § 127. Principielt kan enhver med interesse heri påberåbe sig bestemmelsen,¹⁷⁰ men bestemmelsen formål er at beskytte fordringshaverne mod kurators skadelige beslutninger på boets vegne.¹⁷¹ Derfor må det også antages, at fordringshavere oftere end andre vil kunne påberåbe sig KL § 127 med succes, når kurator indgår aftaler uden at iagttage sin undersøgelses- eller informationspligt eller indgår ugunstige aftaler.

Indgår konkursboet en ugunstig finansieringsaftale, påvirker dette fordringshavernes dividende ved boets afslutning. Dette skyldes, at en unødvendig stor del af sagsgenstanden anvendes som vederlag til en finansierende part og dermed ikke fordeles mellem fordringshaverne. Idet netop fordringshaverne skal bære tabet herfor og dermed bliver skadelidte, må en fordringshaver også kunne påberåbe sig en kurators potentielle erstatningsansvar. Har kurator ikke overholdt sin undersøgelses- og informationspligt, vil fordringshaverne tilmed kunne have lidt et tab, hvorfor de også i en sådan situation vil kunne optræde som skadelidte.

Det må således konkluderes, at en fordringshaver både kan påberåbe sig, at en finansieringsaftale skal tilsidesættelses efter KL § 127, og at kurator er erstatningsansvarlig.

9.5.2. Modpartens påberåbelse

Såfremt konkursboet indgår en finansieringsaftale bevirker dette, at konkursboets krav ikke opgives på trods af manglende midler. Derfor har modparten en interesse i, om konkursboet opnår finansiering. Spørgsmålet er herefter, om modparten kan fremkomme med indsigelser mod den finansieringsaftale, som konkursboet har indgået. I besvarelsen heraf er det hensigtsmæssigt at sondre mellem omstødelsessager og andre retssager, idet modparten efter en omstødelsessag bliver fordringshaver i konkursboet, hvis konkursboet vinder sagen.

Er der tale om en *anden retssag end en omstødelsessag*, har modparten ingen særlig interesse i finansieringsaftalens indhold. Dette skyldes, at modparten ikke bliver fordringshaver i boet såfremt denne taber sagen. Finansieringsaftalen påvirker derfor ikke modpartens mulighed for at få dækning, idet modparten ikke efterfølgende anmelder et krav i konkursboet. Modparten har derfor i disse tilfælde ikke den fornødne retlige interesse til at kunne gøre indsigelse mod den af konkursboet indgåede finansieringsaftale.¹⁷²

¹⁷⁰ Bet. 606/1971, s. 217

¹⁷¹ Konkurslovscommentaren, s. 830

¹⁷² Bang-Pedersen mfl.: Den Civile Retspleje, s. 122

Såfremt der er tale om en *omstødelssag*, bliver modparten fordringshaver i boet efter omstødelssagen, såfremt denne vindes af konkursboet. Finansieringsaftalens vilkår vil derved få indflydelse på modpartens mulighed for efterfølgende at modtage dividende. Såfremt modparten skal kunne gøre indsigelse mod finansieringsaftalen, må dette skulle støttes på, at denne senere risikerer at blive fordringshaver, såfremt omstødelssagen vindes af konkursboet. I U 2017.1815 H nedlagde sagsøgte påstand om, at finansieringsaftalen var i strid med de konkursretlige principper. Højesteret tog stilling til indsigelsen, hvilket må være et udtryk for, at modparten havde den fornødne retlige interesse. Det må dog forventes, at modparten sjældent vil få medhold i sine indsigelser, idet modparten ved ikke at tilbagelevere eller -betale det omstødelige er hele årsagen til, at konkursboet indgår en finansieringsaftale.

På baggrund heraf må det antages, at en modpart kan gøre indsigelser over for konkursboets finansieringsaftaler, såfremt der er tale om en omstødelssag, hvor modparten efterfølgende bliver fordringshaver.

9.5.3. Skyldners påberåbelse

I klarlæggelsen af, om en skyldner kan påberåbe sig en finansieringsaftale, skal der i det følgende sondres mellem fysiske og juridiske skyldnere. I konkursretligt regi er den væsentlige forskel, at den juridiske person ikke hæfter for udækkede fordringer efter konkursen, hvorimod den personlige skyldner hæfter personligt, jf. KL § 156.

På baggrund heraf har især den personlige skyldner en væsentlig interesse i, at konkursboet administreres på bedst mulige måde, da dette bliver afgørende for fordringshavernes dividende og dermed den personlige skyldners efterfølgende hæftelse. Det bør derfor overvejes, om den personlige skyldner kan påberåbe sig, at finansieringsaftalen skal tilsidesættes efter KL §127 eller, at kurator har handlet erstatningspådragende.

Idet KL § 127 kan påberåbes af enhver, kan skyldner naturligvis også påberåbe sig tilsidesættelsen af finansieringsaftalen.¹⁷³ Formålet med bestemmelsen er imidlertid at beskytte *fordringshaverne* mod skadelige beslutninger truffet af kurator, hvorfor det formentligt sjældnere vil lykkes skyldneren at få en finansieringsaftale tilsidesat. Det kan dog ikke udelukkes, at dette i konkrete tilfælde vil lykkes, idet også skyldneren har en beskyttelsesværdig interesse i, at kurator alene indgår gode finansieringsaftaler.

Såfremt konkursboet indgår en finansieringsaftale som er ugunstig, eller såfremt kurator undlader at opfylde sin undersøgelses- eller informationsforpligtelse, vil dette kunne have indflydelse på for-

¹⁷³ Bet. 606/1971, s. 217

dringshavernes dividende og dermed også på den personlige skyldners efterfølgende hæftelse over for disse. Den personlige skyldner kan derfor lide et tab i forbindelse med konkursboets indgåelse af en finansieringsaftale. Idet kurator er underlagt et professionsansvar, kan det ikke udelukkes, at denne kan blive erstatningsansvarlig over for det tab, som skyldneren lider.

Det kan således ikke udelukkes, at skyldner både kan få tilsidesat en finansieringsaftale efter KL § 127, ligesom kurator kan risikere at blive erstatningsansvarlig over for skyldneren, såfremt konkursboet indgår en dårlig finansieringsaftale.

9.6. Den gode finansieringsaftale

Ved en god finansieringsaftale forstås i nærværende afsnit en finansieringsaftale, hvor kurator har efterlevet sin undersøgelses- og informationsforpligtelse, samtidig med at aftalen på tidspunktet for indgåelsen heraf ikke anses som ugunstig for boet, jf. afsnit 9.3.

Idet kurator ved indgåelse af finansieringsaftalen har efterlevet sin undersøgelses- og informationsforpligtelse, er den enkelte fordringshaver bekendt med aftalens eksistens, ligesom ingen fordringshaver er fremkommet med et bedre tilbud. Kurator har således i disse tilfælde sikret sig, at det er den bedst mulige finansieringsaftale, der er indgået.

Endvidere kan aftalen kategoriseres som gavnlige for boet, idet konkursboet forinden aftalens indgåelse har vurderet dens virkning på fordringshavernes muligheder for at modtage dividende positivt, og at ingen af de ovennævnte eller andre situationer, der gør aftalen ugunstig, foreligger.

Sammenfattende må virkningen af indgåelsen være, at konkursboet bindes og forpligtes af aftalen, hvorfor aftalen ikke kan tilsidesættes efter KL § 127. Ligeledes vil kurator ikke kunne ifalde ansvar for at have indgået aftalen, idet der ikke er handlet culpøst af denne. De relevante problemstillinger vedrørende den gode finansieringsaftale omhandler således selve opfyldelsen af aftalen.

Dette understøttes endvidere af U 2017.1815 H, hvor Højesteret vurderede, at finansieringsaftalen var gavnlige for boet, ligesom kurator havde efterlevet undersøgelses- og informationsforpligtelsen. I dette tilfælde blev aftalen opretholdt, hvorfor boet var bundet af dens indhold.

10. Konklusion

Formålet med nærværende afhandling har været at klarlægge, hvilke forpligtelser et konkursbo har i forbindelse med indgåelsen af en finansieringsaftale og i den forbindelse klarlægge, hvordan en finansieringsaftale påvirker konkursboet og fordringshaverne.

Af konkurslovens § 137 fremgår det, at enhver fordringshaver, såfremt et muligt krav opgives af konkursboet, på egen hånd kan anlægge eller indtræde i en sag anlagt af skyldner inden konkursdekretets afsigelse. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at konkursboets krav forfølges, selvom boet er uden midler til selv at forfølge krav. Anvendes fremgangsmåden i konkurslovens § 137 *overtager* fordringshaver sagen, hvorfor der ikke er tale om en af konkursboet opnået finansiering.

Det fremgår ikke direkte af konkursloven, at et konkursbo har mulighed for at opnå finansiering til førelsen af de sager, som efter kurators mening bør anlægges. I besvarelsen af afhandlingens problemformulering har det derfor været nødvendigt at klarlægge, om konkursboet overhovedet har mulighed for at indgå en finansieringsaftale, samt hvilke finansieringsmuligheder der i så fald er tilgængelige.

Konkursboet kan, på trods af at dette ikke fremgår direkte af konkursloven, opnå finansiering ved, at en fordringshaver indestår for omkostningerne ved førelsen af en retssag. Kurator skal informere fordringshavere, såfremt boet mangler midler til at føre en retssag, således at fordringshaverne har mulighed for at stille sikkerhed for omkostningerne. Det er imidlertid ikke et krav, at kurator informerer samtlige fordringshavere, såfremt den fordringshaver, kurator informerer, stiller den ønskede sikkerhed. Dette skyldes, at aftalen ikke er betinget af et vederlag, hvorfor der ikke kan indgås en bedre aftale ved at informere samtlige fordringshavere.

En yderligere måde, hvorpå konkursboet kan opnå finansiering, er ved at sælge boets omstødelseskrav. Sælger kurator konkursboets aktiver, skal midlerne herfra først og fremmest gå til at dække fordringshaverne. På trods heraf kan kurators salg af boets aktiver anses som en måde at fremskaffe finansiering på, idet salget kan give konkursboet midler til at anlægge en retssag. Derved kan kurators salg af boets omstødelseskrav anses som en finansieringsform, men ikke en *egentlig* finansieringsaftale. Salg af omstødelseskrav i konkurs er ikke direkte reguleret i konkursloven, men det er fast antaget, at dette, ligesom i en rekonstruktion, er muligt. Sælges et omstødelseskrav, er kurator, forinden dette sker, forpligtet til at underrette fordringshaverne og undersøge markedet for bedre tilbud. Dette for at sikre, at kravet sælges under de bedste mulige vilkår.

Konkursboet har endvidere mulighed for at benytte sig af third party funding, hvor en udenforstående tredjemand uden interesse i sagens udfald stiller sikkerhed for omkostningerne forbundet hermed. Third party funding er endnu ikke specielt udbredt i Danmark, men anvendes i forskelligt omfang i

andre lande. Der er visse betænkeligheder forbundet med brugen af third party funding. Disse betænkeligheder gør sig imidlertid ikke gældende i samme grad, når konkursboet anvender finansieringsformen, idet kurator agerer som professionel. Skal finansieringsformen anvendes i konkursretligt regi, skal kurator forinden denne indgå en aftale med tredjemand, informere fordringshaverne om aftalen og undersøge markedet for bedre tilbud.

Efter afsigelsen af U 2017.1815 H er det tilmed muligt, at konkursboet indgår en finansieringsaftale med en *fordringshaver*, hvor denne modtager en del af provenuet som vederlag herfor. Forinden en sådan aftale indgås, skal kurator sikre, at markedet er undersøgt tilstrækkeligt, og at fordringshaverne er underrettet om aftalen. Dette for at sikre, at det er det bedst mulige finansieringstilbud, som antages.

Samlet har konkursboet derved flere forskellige muligheder ved valg af finansieringsform, hvor kravene til disse aftaler i store træk er ens. Idet kurator skal varetage samtlige fordringshaveres interesse, må dette kræve, at kurator først forsøger at opnå sikkerhedsstillelse uden betaling af vederlag, idet dette vil være mest fordelagtig for boet. Imidlertid vil der efter afsigelsen af U 2017.1815 formentlig sjældent være fordringshavere, som stiller sikkerhed uden at kræve vederlag herfor.

På trods af at kurator overholder sine forpligtelser til at informere fordringshaverne og undersøge markedet for bedre tilbud, kan finansieringsaftalen tænkes at være til ugunst for boet. Derfor skal kurator alene indgå en finansieringsaftale, såfremt det skønnes, at aftalen, på tidspunktet for dennes indgåelse, vil have en positiv virkning på dividenden. Tabes den finansierede retssag, eller viser det sig efterfølgende, at dividenden mod forventning blev påvirket negativt, kan dette ikke bevirke, at aftalen anses som ugunstig, idet vurderingen skal foretages på tidspunktet for aftalens indgåelse.

Såfremt der indgås en aftale om vederlagsbetinget sikkerhedsstillelse fra en fordringshaver – som tilfældet var i U 2017.1815 H – eller sælger konkursboet et omstødelseskrav til en fordringshaver, opstår der et spørgsmål om fordringshaverens ret til dividende ved boets afslutning. Idet kurator og fordringshaveren forhandler om aftalens vilkår, må disse i første omgang være bestemmende for dividendespørgsmålet. Forholder aftalen sig ikke til dividendespørgsmålet, bør fordringshaveren modtage dividende af sin fulde fordring, uden at fortjenesten ved købet eller sikkerhedsstillelsen skal fratrækkes. Dette er begrundet i, at fordringshaveren påtager sig en væsentlig proces- og kreditrisiko i forbindelse med finansieringen.

Opnår konkursboet en finansieringsaftale, uden kurator har efterlevet sine forpligtelser, vil aftalen, såfremt den er til skade for boet, kunne tilsidesættes efter konkurslovens § 127. Dog indrømmes kurator et vist forretningsmæssigt skøn, hvorfor alene grove fejl vil blive tilsidesat. Derfor vil en finansie-

ringsaftale, som karakteriseres som ugunstig ikke nødvendigvis blive tilsidesat efter konkurslovens § 127.

Kurator risikerer endvidere at blive erstatningsansvarlig, såfremt denne ikke lever op til forpligtelserne ved indgåelsen af en finansieringsaftale. Hertil må kræves, at de almindelige erstatningsretlige betingelser er opfyldt. Tabet vil udgøre differencen mellem den faktisk opnåede dividende og den fiktive dividende, der ville være opnået i tilfælde af, at kurator havde efterlevet sine forpligtelser.

I fremtiden må det på baggrund af U 2017.1815 H forventes, at anvendelsen af finansieringsaftaler mod betaling af vederlag på det konkursretlige område vil blive yderligere udbredt, og at der samlet set vil blive anlagt flere retssager af konkursboer. Tilmed vil afgørelsen formentlig medføre, at de omstødsessager, som førhen ikke blev gennemført grundet manglende midler i konkursboerne, i fremtiden vil blive anlagt.

11. Litteraturliste

Bøger:

Bang-Pedersen, Ulrik Rammeskow, Lasse Højlund Christensen og Kim Sommer Jensen: Konkurs, 1. udg., Jurist og Økonomforbundets forlag, 2014

Bang-Pedersen, Ulrik Rammeskow, Lasse Højlund Christensen: Den Civile Retspleje, 3. udg., Pejus, 2015

Evald, Jens: Juridisk Teori, metode og Videnskab, 1. udg. Jurist og Økonomforbundets forlag, 2016

Evald, Jens: Retskilderne og den juridiske metode, 2. udg., Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2000

H. Van Boom, Willem: Litigation, Costs, Funding and Behaviour, 1. udg., Routledge, 2017

Halling-Overgaard, Søren: Advokaters erstatningsansvar, 3. udg., Jurist- og økonomforbundets forlag, 2011

Hansen, Torben Kuld og Lars Lindencrone Petersen: Insolvensprocesret, 3. udg., Karnov Group, 2014

Hodges, Christopher, John Peysner og Angus Nurse: Litigation Funding: Status and Issues, 1. udg., Centre for Socio-Legal Studies, Oxford, 2012

Jensen, Kim Sommer: Konkursretten, 1. udg., forlaget Pejus, 2016

Munk-Hansen, Carsten: Retsvidenskabsteori, 1. udg., Jurist og Økonomforbundets forlag, 2014

Olesen, Karsten Naundrup og Troels Michael Lilja: Domsanalyse, 2. udg., Samfundslitteratur, 2016

Paulsen, Jens: Insolvensret – Konkurs, 1. udg., Thomsen Reuters Professional A/S, 2010

Petersen, Lars Lindencrone og Anders Ørgaard: Konkursloven med kommentarer, 14. udg., Karnov Group, 2018 – *citeret: konkurslovskommentaren*

Rowles-Davies, Nick: Third Party Litigation Funding, 1. udg., Oxford University Press, 2014

Schiøtz, Peter og Susanne Jakobsen: Konkursprocessen, 1. udg., Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2008

Von Eyben, Bo og Helle Isager: Lærebog i erstatningsret, 8. udg., Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2015

Von Eyben, Bo, Peter Mortensen og Ivan Sørensen: Lærebog i obligationsret II, 4. udg., Karnov Group, 2014.

Von Goeler: Third-party funding in international arbitration and its impact on procedure, 1. udg., Wolter Kluwert, 2016

Werlauff, Erik: Selskabsretten, 10. udg., Karnov Group, 2016

Ørgaard, Anders: Konkursret, 12. udg., Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2018

Ørgaard, Anders: Rekonstruktionsret, 5. udg., Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2018

Artikler:

Bigaard, Pernille og Victoria Grevit Eriksen: Kuratoransvar, trykt i ET 2016.79

Christensen, Lasse Højlund: Procesfinansiering i konkurs, trykt i ET 2017.252

Jensen, Kim Sommer: Betydning af processuel succession ved konkurs, trykt i U 2012B.56

Jensen, Kim Sommer: Hæftelse for sagsomkostninger (i konkursboer), trykt i ET 2010.3

Jensen, Kim Sommer: Sagsøgers processuelle stilling, når sagsøgte går konkurs eller dør, trykt i U 2000B.611

Lovgivning:

Lovbekendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2014 om konkursloven

Lovbekendtgørelse 2017-09-22 nr. 1101 om rettens pleje (retsplejeloven)

Forarbejder:

Betænkning nr. 1273 af 1994: Rationalisering og modernisering af konkursbehandlingen

Betænkning nr. 606 af 1971: Konkurs og tvangsakkord

Betænkning nr. 1512 af 2009: Om rekonstruktion mv.

L 1999 FT 2009-10: Forslag til lov om ændring af konkursloven og forskellige andre love

Domme:

U 1983.29/2

U 1985.696 Ø

U 1986.843 Ø

FM 1999.131/4 V

U 2007.2600 H

U 2014.1332 Ø

U 2016.1995 V

U 2017.1815 H

Højesterets afgørelse af 19. januar 2018 i sag 80/2017

FINANSIERING AF KONKURSBOETS RETSSAGER

Word Count

Statistics:

Pages	66
Words	23.446
Characters (no spaces)	140.270
Characters (with spaces)	163.609
Paragraphs	674
Lines	2.355

Include footnotes and endnotes

OK